

N-VA

Verkiezingsprogramma 13 juni 2010

NU DURVEN VERANDEREN.

Een sterk sociaal en economisch perspectief voor Vlaanderen en Wallonië

Inhoud

VOORWOORD	5
1. Durven veranderen in een snel veranderende wereld	8
1.1 Europa is ons binnenland	8
1.2 Europees orde op zaken stellen	9
1.3 Europese impuls voor de ambities van Vlaanderen en Wallonië	10
1.4 Europa sterker durven maken in de wereld	10
1.5 Wereldwijd durven ondernemen	11
1.6 Een dienstbare diplomatie	11
1.7 Internationale afspraken voor financiële markten	12
1.8 Internationale ontwikkelingssamenwerking	12
1.9 Internationale veiligheid	13
2. Durven veranderen voor economische groei	14
2.1 Durven kiezen	14
2.2 Een confederale formule voor samenwerking: $M^3 = E^3$	14
2.3 De loonkosten durven aanpakken	15
2.4 Goedkoper leven en ondernemen	16
3. Durven veranderen voor meer en betere jobs	18
3.1 Meer mensen aan het werk krijgen	18
3.2 Van jobzekerheid naar werkzekerheid	18
3.3 Een werkbare combinatie arbeid-privé	19
3.4 Een modern arbeidsrecht	20
3.5 Langer maar ook aangenamer werken	21
3.6 Activering van werkzoekenden	22
3.7 Recht op werk voor iedereen	23
3.8 Opleiding op de werkvloer aanmoedigen	24
4. Durven veranderen om de sociale zekerheid te bewaren	25
4.1 Handvest voor een vernieuwde sociale zekerheid	25
4.2 Organisatie en financiering van de sociale zekerheid	27
4.3 Beheer van de sociale zekerheid	29
4.4 Onze pensioenen	30
4.5 Armoede	31
4.6 Onze gezondheidszorg	32

5. Durven veranderen naar een beter bestuur	36
5.1 Komaf maken met dubbelwerk	36
5.2 Woorden wekken, voorbeelden strekken	36
5.3 Durven afslanken	37
5.4 Een ondernemingsvriendelijke overheid	38
6. Durven veranderen voor energie en klimaat	40
6.1 Een eerlijke energiefactuur	40
6.2 Naar de kern van het energievraagstuk.....	41
6.3 Durven veranderen voor een veranderend klimaat.....	41
6.4 Deelstaten energie geven.....	42
7. Durven veranderen voor mobiliteit	43
7.1 Durven sturen met alle vervoerswijzen.....	43
7.2 Verkeersveilig, verkeersveiliger.....	44
7.3 Rationeel investeren in het spoor.....	44
7.4 Werk durven maken van een luchtvaartbeleid.....	45
7.5 Deelstaten mobieler maken	46
8. Durven veranderen voor justitie en veiligheid	47
8.1 Verschillende inzichten vragen om volwassen antwoorden.....	47
8.2 Een moderne en toegankelijke justitie	48
8.3 Snellere en moderne procedures.....	48
8.4 Rechtvaardig strafbeleid	49
8.5 Een doortastend gevangenisbeleid	50
8.6 Veiligheid eerst	50
8.7 Drugsbeleid.....	52
8.8 Voldoende en goed geschoold veiligheidspersoneel	52
9. Durven veranderen naar een asiel- en migratiebeleid dat Vlamingen wel willen	53
9.1 Een barslecht federaal beleid	53
9.2 Waarom we nu moeten veranderen	54
9.3 Een strikt en rechtvaardig asielbeleid.....	54
9.4 Illegaliteit en terugkeerbeleid durven aanpakken.....	55
9.5 Gezinshereniging en schijnhuwelijken.....	56
9.6 Economische migratie	57
9.7 Nationaliteitsverwerving	58

10. Financieel orde op zaken durven stellen	59
10.1 Een strikt en doordacht begrotingsbeleid.....	59
10.2 Een groeibevorderende fiscaliteit	60
10.3 Een arbeidsvriendelijke fiscaliteit	61
10.4 Een begrijpbare belastingbrief	62
10.5 We herstellen de fiscale rechtvaardigheid.....	62
11. Durven veranderen naar een confederaal model	64
11.1 Durven veranderen in een veranderende wereld	64
11.2 Durven kiezen voor de toekomst van Vlaanderen én Wallonië	64
11.3 Durven hervormen om de solidariteit te bewaren.....	65
11.4 Durven hervormen voor onze kinderen en kleinkinderen.....	66
11.5 Durven hervormen voor de toekomst van onze hoofdstad	67
11.6 Durven hervormen voor een beleid dat aansluit op wat de Vlaamse kiezer wil.....	68
11.7 Andere spelregels bij het onderhandelen	68
11.8 Geen valse debatten	69
11.9 Een democratisch slotakkoord	70

VOORWOORD

"De unitaire staat met zijn structuren en zijn werkwijze is door de gebeurtenissen achterhaald", verklaarde toenmalig Eerste Minister Gaston Eyskens op 18 februari 1970 naar aanleiding van de eerste staatshervorming van dit land. De voorbije jaren is duidelijk geworden dat ook de federale staat door de nationale en internationale ontwikkelingen achterhaald is.

Internationaal is het Europese integratieproces onmiskenbaar één van de meest belangrijke politieke evoluties van de laatste decennia. De eenmaking van het Europese continent is de afgelopen 50 jaar met grote passen vooruitgegaan en komt in een nieuwe fase terecht onder druk van de financieel-economische crisis de voorbije jaren. Europa kan niet langer beschouwd worden als buitenland en dat in goede en in kwade dagen.

Van bij de oprichting is de N-VA zeer duidelijk geweest over wat dit betekent voor de verschillende politieke bestuurslagen die in ons dagdagelijks leven ingrijpen. Wij geloven dat Vlaanderen moet evolueren tot lidstaat van Europa. Het Belgisch tussenniveau zien we op termijn verdampen. België biedt immers niet de schaalvoordelen die Europa ons wel kan bieden (bv. inzake interne markt, concurrentiebeleid, muntunie, defensie, ...). Wat Vlaanderen niet op zichzelf kan oplossen, kan België ook niet. De Europese integratie maakt dit proces dus mogelijk.

Nationaal stellen we vast dat België de optelsom is geworden van twee verschillende democratieën die almaar sterker uit elkaar groeien. We stellen vast dat we het hier in België over haast niets meer eens kunnen worden. We verschillen te vaak en te grondig van mening over ons sociaaleconomisch beleid, over justitie, over asiel en migratie, over verkeersveiligheid en over de financiering en de begroting. Alles is in dit land communautair geworden. Niemand heeft daar nog een boodschap aan! Dit verkiezingsprogramma durft klare keuzes te maken voor een beleid dat de Vlamingen wél willen.

De Vlamingen zijn het ook beu. Zij zijn het beu om vast te stellen dat de fiscus in Vlaanderen strenger optreedt dan elders, dat de politieagent meer flitst in Vlaanderen dan in Wallonië, dat de sociale regels in Vlaanderen strenger worden nageleefd dan in de rest van het land. Zij zijn het beu om dit telkens opnieuw aan te kaarten zonder perspectief op verandering. Uit alles blijkt dat heel wat federale instellingen in dit land *de facto* confederaal optreden wanneer ze op het terrein komen. Van een eenvormige toepassing van de regels is in België geen sprake. Dit verkiezingsprogramma wil de staatsstructuur in overeenstemming brengen met de confederale realiteit van het federale bestuur op het terrein.

In alle rust stelt de N-VA vast dat het debat over diepgaande hervormingen van de Belgische sociale zekerheid nooit op gang is gekomen. De angst om te veranderen zit

diep ingeworteld, maar evenzeer is er sprake van onvermogen om in België nog tot een consensus te komen over hervormingen van ons sociaal stelsel. De N-VA heeft nog steeds de ambitie om een sociaal sterke samenleving op te bouwen. Getuige hiervan de zorgverzekering en het nieuw sociaal beleid dat door de Vlaamse regering wordt uitgetekend en dat onder meer steunt op de idee van een Vlaamse hospitalisatieverzekering. Dit verkiezingsprogramma durft na te denken over een andere sociale zekerheid onder het motto: durven te veranderen om te bewaren.

Vlaanderen en Wallonië moeten het economisch opnieuw beter doen. Daarvoor moeten ze alle kansen krijgen zodat we overal meer mensen aan het werk krijgen en de pensioenen van morgen kunnen betalen. Dat is de inzet voor nieuwe afspraken. Binnen dit kader willen we een solidair antwoord bieden op de uitdagingen waarvoor we staan. Zakelijk en nuchter. Niet eindeloos praten, maar beslissen.

Daarom stellen we een verkiezingsprogramma voor dat vraagt om nieuwe afspraken binnen dit land. De voorbije jaren is kostbare tijd verloren gegaan, daarom moeten we nu een grote stap durven zetten om onze welvaart en ons welzijn op peil te houden. Het is nu het moment om een nieuwe belangrijke stap in die richting te zetten door een confederaal systeem te installeren dat zichtbaar gestalte geeft aan de Copernicaanse omwenteling. Die omwenteling moet de zaken in dit land omdraaien en de deelstaten alle bevoegdheden geven die relevant zijn om de grote uitdagingen van onze tijd doeltreffend aan te pakken. De Belgische structuren werken immers niet meer.

De N-VA roept alle Vlaamse partijen op om eindelijk eens de handen in elkaar te slaan. De echte schuld ligt immers niet bij bepaalde personen of bepaalde partijen, maar bij de huidige Belgische structuren die gewoon niet meer werken. Iedereen in Vlaanderen beseft dit al langer, maar tot op heden blijft het bij woorden. Dit confederale programma toont aan dat er veel werk op de plank ligt. We moeten daarom het bord durven afvegen en de teller op nul zetten. Alle bevoegdheden gaan naar de deelstaten, alle geldstromen worden omgedraaid. Wat we samen willen blijven doen, financieren we via dotaties vanwege de deelstaten. Op basis van de Europese sociaaleconomische doelstellingen spreken we convergentiecriteria af tussen Vlaanderen en Wallonië. Zo brengen we de Copernicaanse omwenteling het meest zichtbaar in beeld.

De N-VA roept alle Vlaamse partijen op om nooit meer deel uit te maken van een federale regering die aan Vlaamse kant geen meerderheid heeft. In januari 2007 voorspelde Herman Van Rompuy tot wat dit zou leiden: *"Een regering die alleen een meerderheid in Wallonië heeft, speelt met vuur. Ik spreek nu in het belang van het land: dat is staatsgevaarlijk"*. En nog in 2007 zei Yves Leterme dat hij een regering met een Vlaamse minderheid zou *"bekampen te land, ter zee en in de lucht, van Opgrimbie tot De Panne"*. De voorbije 3 jaren zijn beide heren premier geweest van zo'n regering. De N-VA roept alle Vlaamse partijen op: dit nooit meer!

De N-VA roept alle Vlaamse partijen op om geen federale regering te vormen vooraleer een diepgaande confederale staatshervorming is gerealiseerd die welvaart garandeert voor de toekomstige generaties. Conform de strategie die Herman Van Rompuy in december 2005 reeds lanceerde: de Vlaamse partijen mogen alleen nog aan regeringsonderhandelingen beginnen als die tot doel hebben de Copernicaanse omwenteling tot stand te brengen die het volle gewicht van het beleid in handen van de deelstaten legt. Iedereen weet trouwens dat er geen deftige begroting meer opgesteld kan worden zonder een staatshervorming. Dat werd al in de zomer van 2008 erkend door de aftredende Eerste Minister, Yves Leterme. De onderhandelingen voor de samenstelling van een nieuwe regering moet de horde van een nieuwe staatshervorming dus wel nemen!

De N-VA wil dat de Vlamingen op 13 juni 2010 dit land wakker maken! Nu durven veranderen voor een economisch sterker Vlaanderen, nu durven veranderen om de sociale zekerheid te bewaren, nu durven veranderen voor onze kinderen en kleinkinderen. NU!

1. Durven veranderen in een snel veranderende wereld

1.1 Europa is ons binnenland

De wereld is de voorbije decennia ingrijpend veranderd. Economische landsgrenzen vervagen wereldwijd, technologische ontwikkelingen verkleinen afstanden en versnellen informatiestromen. Op zich is globalisatie niets nieuws, maar het is de snelheid waarmee het allemaal gebeurt die ons voor enorme uitdagingen plaatst. Het economisch zwaartepunt verschuift naar nieuwe landen zoals China, India of Brazilië. Daarnaast zijn er ook uitdagingen op het vlak van klimaat en energie, duurzaamheid, veroudering en ontgroening. Uitdagingen die een internationale samenwerking veronderstellen.

Mensen worden dus geconfronteerd met een nieuwe realiteit. Die is echter meer dan een optelsom van vrije markten en technologische snuffjes. De wereld lijkt voor sommigen misschien kleiner, maar de globalisering heeft allerm minst gezorgd voor een kosmopolitische eenheidsworst. En gelukkig maar. Landsgrenzen, geschiedenis, cultuur, religie of taal zorgen zeker voor uitdagingen maar bieden ook een onmisbare rijkdom aan verscheidenheid.

Wat betekent dit nu voor ons? De globalisering zorgt zeker voor schaalvergroting. Maar evengoed merken we dat kleine landen als Denemarken, Ierland en Finland, deelstaten als Catalonië of Beieren, regio's als Noord-Italië en Zuid-Nederland en nieuwe landen als Slovakije keuzes durven maken en een nieuwe economische identiteit verwerven met sterke culturele wortels.

Men heeft dus geen grote natiestaten nodig om op een doeltreffende manier welvaart en welzijn veilig te stellen. Ook studies tonen aan dat geografische grootte niet determinerend is voor 'economische grootte'. In hun boek *The Size of Nations* waren het de professoren Alesina en Spolaore die voor het eerst aantoonde dat bestaande natiestaten niet als een eeuwigdurend gegeven moeten worden beschouwd, maar als wijzigbare parameters. Kleinere landen kunnen als deel van een groter geheel (bv. een muntunie) vaak gebruik maken van een efficiënt beslissingssysteem om snel en efficiënt gedurfde maar doordachte keuzes te maken om nieuwe sociaaleconomische uitdagingen aan te pakken.

Het lamgeslagen federale bestuursniveau kan die omschakeling naar een geglobaliseerde economie niet aan. De permanente optelsom van de Vlaamse en Franstalige democratie is de oorzaak van kostbaar tijdverlies. Bovendien biedt België nauwelijks schaalvoordelen aan Vlaanderen en Wallonië. Eigen entiteiten stellen eigen problemen en uitdagingen en vergen bijgevolg eigen oplossingen en antwoorden. Maatwerk is nodig. Die analyse werd in het verleden al gemaakt en hervormde dit land van een unitair naar een federaal land. Het is ook op die manier dat zowel Vlaanderen als Wallonië in een nieuwe confederale samenwerking zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen in een steeds groter wordende wereld.

Tegelijkertijd vergt het aanpakken van deze nieuwe uitdagingen een internationale aanpak. Ons klimaat bewaken, grensoverschrijdende milieuproblemen aanpakken, veiligheid garanderen en migratie in goede banen leiden, zijn concrete voorbeelden van uitdagingen die van een internationale dimensie zijn. Europa is voor ons het meest geschikte niveau om hierin te ageren. De N-VA schrijft zich als pro-Europese partij in het Europese integratieproject in.

Vlaanderen als lidstaat van de Europese Unie biedt het beste perspectief om een doeltreffend en democratisch zelfbestuur te organiseren in een snel veranderende wereld. Het is bovendien de beste garantie om solidair de wereld tegemoet te treden en op een realistische manier open te staan voor wie ons tegemoet treedt.

1.2 Europees orde op zaken stellen

Het is daarom belangrijk dat wij de toekomst van Europa verder mee uittekenen. Daarbij moet een gezond evenwicht worden nagestreefd tussen uitbreiding en verdieping. De financiële en economische crisis toont aan dat Europa eerst en vooral zelf orde op zaken moet stellen. De Europese beleidsmakers moeten eerst hun eigen huiswerk maken. De Lissabon-doelstellingen voor 2010 zijn niet overal gehaald. Toch hebben ze een bewustzijnsproces op gang gebracht: meer en meer overheden worden zich ervan bewust dat groei, werk en innovatie de basisingrediënten zijn voor een welvarende samenleving. Het komt er nu op aan de ambitieuze doelstellingen voor de EU 2020-strategie te vertalen en in de praktijk om te zetten.

De N-VA wil daaraan volop meewerken. Zo moet de economie zichzelf vernieuwen, andere paden inslaan en zich richten op toekomstsectoren zoals technologische producten, innovatieve goederen en diensten en wetenschappelijk onderzoek.

Intussen ondergaat de eurozone een Griekse tragedie zonder voorgaande. De eurozone is een project dat gebaseerd is op solidariteit maar dat tevens verantwoordelijkheidszin vereist van de deelnemende leden. Landen kunnen elkaar bijspringen maar slecht presterende leerlingen worden geacht om op redelijke termijn de regels van het Stabiliteitspact te volgen. Zoniet schrijven we ongedekte cheques uit. Bovendien is er ook een economisch luik aan dit verhaal, want de staatskas op orde brengen is niet de enige voorwaarde om de problemen aan te pakken. Zo kampt Griekenland bijvoorbeeld ook met een gebrek aan economische groei.

Nationale overheden hebben de plicht om structurele hervormingen door te voeren en hun economisch weefsel te versterken. Zo kunnen we samen de nieuwe uitdagingen aan. Prioritair is dit een verhaal van saneren én investeren. Snoeien door forse efficiëntieverhogingen moet gecombineerd worden met investeringen inzake mobiliteit, infrastructuur, onderwijs en opleiding, kenniseconomie en innovatie. Lidstaten, en trouwens ook de Europese Unie zelf, moeten verplicht worden om hun overheidsapparaat tegen het licht te houden en te zorgen dat ze op de meest efficiënte manier dienstverlening bieden aan bedrijven en burgers. Elke lidstaat heeft die plicht,

ook dit land. Investeren zonder te saneren zou immers een slecht signaal zijn. En omgekeerd is saneren zonder te investeren evenmin een krachtadig signaal.

1.3 Europese impuls voor de ambities van Vlaanderen en Wallonië

In het licht van het Belgisch EU-Voorzitterschap vanaf juli is het daarom belangrijk om Vlaanderen en Wallonië – op dat moment met operationele en legitieme regeringen actief - volwaardig bij de start van het Europees voorzitterschap te betrekken.

Vlaanderen moet de bevoegdheid krijgen zichzelf te vertegenwoordigen aan de Europese tafel voor zijn eigen bevoegdheden. Dit verloopt nu nog steeds niet altijd conform de evolutie van de staatshervorming. Ook binnen de Permanente Vertegenwoordiging zijn op korte termijn dringend afspraken nodig om de deelstaten volwaardig te betrekken, zowel in het voorbereidend beslissingsproces als tijdens de implementatie.

1.4 Europa sterker durven maken in de wereld

De N-VA wil aan de Europese Commissie een sterke rol toekennen als vertrekpunt voor een institutioneel en democratisch kader voor een evenwichtig sociaaleconomisch bestuur. De Europese Commissie moet in die zin ook het mandaat krijgen om afdwingbare sociaaleconomische doelstellingen vast te leggen in het kader van de Europese strategie 2020. De EU-doelstellingen 2020 moeten op nationaal niveau vertaald en geïmplementeerd worden, samen met preventieve bewakingsmechanismen ervan op Europees niveau.

De N-VA wil dat ons land zich ten volle inschrijft in deze gekwantificeerde doelstellingen en staat erop dat de deelstaten hun verantwoordelijkheid in dit verband opnemen. Differentiatie naar de deelstaten toe moet mogelijk zijn, want het kan niet dat bepaalde regio's in ons land blijven weigeren om eigen doelstellingen te definiëren en engagementen aan te gaan. Op Europees vlak wordt dus het pad vastgelegd dat Vlaanderen en Wallonië moeten bewandelen.

De N-VA wil een sterker Europa, dat niet alleen economisch maar ook politiek alsmaar sterker en eendrachtiger wordt. Europa moet zo veel mogelijk aan één zeel trekken, zowel binnen de EU als op het wereldtoneel. Vele uitdagingen van de toekomst kunnen we niet aan op het niveau van de lidstaten afzonderlijk. Daarvoor hebben we een sterk Europa nodig.

We begrijpen dat niet alle lidstaten klaar zijn voor deze stap naar een verdere Europese integratie. Bovendien is de Europese Unie zelf ook niet klaar om deze rol op zich te nemen. De weg naar een grotere Europese integratie zal in etappes verlopen waarbij het mogelijk moet zijn dat binnen de Europese Unie verschillende lidstaten het voortouw nemen. Zo moet het bijvoorbeeld mogelijk zijn om samen met Nederland tot

een verregaande integratie van defensie te komen als eerste stap in de richting van een Europese veiligheidsmacht.

1.5 Wereldwijd durven ondernemen

Het Europees voorzitterschap moet de federale diplomatie aanzetten tot wat werkelijk de inzet is. Dat is niet het kunstmatig oppoetsen van het imago van België, maar wel een ondersteuning van de concrete ambities van de deelstaten en deze in de eerste plaats vertalen naar de Europese Unie. Het sluitstuk is een zichtbare betrokkenheid van de Vlaamse en Waalse regering op het voorplan van de activiteiten gedurende het Europese voorzitterschap.

Om het imago van Vlaanderen te ondersteunen en de sociaaleconomische banden met de rest van de wereld te versterken, maakt Vlaanderen steeds vaker gebruik van bestaande federale gebouwen of instellingen in het buitenland. Van daaruit bouwen we aan een netwerk van internationale contacten. Zo moedigen we via deze antennes onder meer buitenlandse toponderzoekers aan om aan de slag te gaan in onze kennisinstellingen. Zo schakelen we ook Vlaamse studenten, onderzoekers en werknemers en de organisaties van Vlamingen in de wereld in om op zoek te gaan naar kansen voor onze bedrijven.

Federale initiatieven zoals Finexpo en het Prins Albert Fonds worden afgeschaft, net zoals het overbodige Agentschap voor Buitenlandse Handel. Met een Vlaamse Delcrederedienst kunnen we eigen accenten leggen en ondernemen we meer initiatieven om ondernemingen in Vlaanderen te ondersteunen in hun internationale ambities.

1.6 Een dienstbare diplomatie

Van de Belgische diplomatie verwachten we dat ze Vlamingen in het buitenland in het Nederlands te woord kunnen staan. Anno 2010 is dat nog altijd niet evident! Daarnaast moet de bestaande Belgische diplomatie actief meewerken aan het Vlaams inburgeringsbeleid. Wie wil emigreren, moet door basis cursussen in het land van herkomst duidelijk worden ingelicht over ons land en over de rechten en plichten die daarmee samengaan. Verder moet door sensibilisering een actief ontmoedigingsbeleid worden gevoerd ten aanzien van huwelijken van de tweede en derde generatiemigranten met partners in het land van herkomst.

1.7 Internationale afspraken voor financiële markten

De mondiale financiële crisis heeft het vertrouwen tussen handelspartners en de internationale samenwerking sterk op de proef gesteld. Toch is protectionisme niet het juiste antwoord. Ook hier hebben de feiten aangetoond dat België geen schaalvoordelen biedt. Daarom moet er een veel grotere rol weggelegd worden voor de Europese Centrale Bank (ECB) zodat ook kleinere landen grote banken kunnen huisvesten zonder het mikpunt te worden van speculatie.

Bovendien zijn de financiële markten aan grondige herziening toe. Een terugkeer naar een strakke overheidsregulering is nutteloos, maar een betere controle op en bewaking van de financiële actoren zoals banken en ratingbureaus is essentieel. Ook financieel krachtige actoren moeten hieraan bijdragen door de graaicultuur en bonusregelingen aan banden te leggen.

Bijzondere aandacht verdienen de zogenaamde ratingbureaus. Ook hier moet op Europees en internationaal vlak meer controle worden uitgevoerd. Dat kan onder meer door een internationale aansprakelijkheidsregeling in het leven te roepen. Er moet meer transparantie komen, in combinatie met een informatieplicht en een regeling om in de toekomst belangenvermenging te vermijden. Het idee om een Europees ratingbureau op te richten dat rekening houdt met ons sociaal model moet verder onderzocht worden.

Ook andere financiële actoren moeten op hun fouten gewezen worden. Zo is de N-VA in internationale context voorstander van een taks op speculatie.

1.8 Internationale ontwikkelingssamenwerking

Vlaanderen wil werk maken van een ontwikkelingssamenwerking die goed bestuur en corruptiebestrijding opnieuw opneemt als een integraal onderdeel van het beleid. In Vlaanderen bestaat immers een duidelijk draagvlak voor een rationele aanpak van ontwikkelingssamenwerking, ook met de vroegere kolonie Congo.

De N-VA is voorstander van een tweesporenbeleid. Enerzijds moet de overheid via directe ontwikkelingssamenwerking samen met de overheid van het partnerland oordelen welke projecten steun krijgen. Anderzijds moet de overheid via indirecte samenwerking steun bieden aan niet-gouvernementele organisaties, universiteiten en wetenschappelijke instellingen. Steun aan een kritische en onafhankelijke civiele samenleving houdt de druk immers op de ketel en zet overheden in het Zuiden aan tot goed bestuur en een effectieve aanpak van corruptie. Beide sporen moeten dus doordacht en evenwichtig bewandeld worden.

De N-VA blijft ook in moeilijke begrotingsomstandigheden voorstander van de 0,7 %-ontwikkelingsdoelstelling van het bruto nationaal product (bnp), die nodig is om de Millenniumdoelstellingen te bereiken.

1.9 Internationale veiligheid

De voorbije 50 jaar bleef Europa gespaard van grote militaire conflicten. Die lange vrede maakt het verklaarbaar dat militaire uitgaven op weinig politieke steun kunnen rekenen. Defensie is daarom een sluitpost geworden op de begroting. De N-VA brengt daar begrip voor op, maar durft te stellen dat – met nieuwe bedreigingen op de achtergrond - veiligheid een prijs heeft. De ontwikkeling van een klein en flexibel leger is een stap in de goede richting, maar heeft pas echt zin wanneer er een Europese veiligheidsmacht wordt opgericht die zich in het bijzonder richt op vredeshandhaving en vredesafdwinging. En ook dan zal er in personeel en materieel moeten worden geïnvesteerd. In dat opzicht herhalen we ons voorstel om tot een verregaande integratie van de Nederlandse en Belgische defensie te komen. De politieke beslissing om al dan niet aan bepaalde militaire operaties deel te nemen, blijft de exclusieve bevoegdheid van elk land afzonderlijk en moet samenhangen met het gevoerde buitenlands beleid.

Inlichtingen- en veiligheidsdiensten binnen Europa en de NAVO moeten beter samenwerken om internationale terroristische bedreigingen tijdig in te schatten en te voorkomen. Tegelijk moet er voor worden gezorgd dat de impact van de noodzakelijke maatregelen beperkt blijft voor de bevolking. Er moet een billijk evenwicht zijn tussen terrorismebestrijding enerzijds en het privéleven anderzijds.

De N-VA is voorstander van een kernwapenvrije wereld. Daarin staan we niet alleen, ook de wereldgrootmachten delen die visie (VN Resolutie 1887 van september 2009). Met de huidige spanningen (Noord-Korea, Iran, gevaar voor nucleair terrorisme) kunnen we het ons niet veroorloven in een nucleaire wapenwedloop terecht te komen. De N-VA pleit voor een wereldwijde Kernwapenconventie die de controle op nucleair materiaal en de geleidelijke afbouw van alle nucleaire wapens mogelijk moet maken. Het moet de ambitie zijn om ook tactisch-nucleaire wapens uit de wereld te bannen. De kernwapens in Kleine Brogel moeten weg. Als relikwieën uit de Koude Oorlog ontberen die bommen elk politiek, laat staan militair doel. De Britten en de Grieken hebben dezelfde stap gezet in hun land, nu is het onze beurt.

Een ruime meerderheid in het parlement moet beslissen over de deelname aan buitenlandse missies. Als NAVO-lidstaat moeten we echter onze verantwoordelijkheid opnemen. De N-VA wil geen electorale spelletjes spelen op de kap van de militairen op missie en hun families. Met betrekking tot Afghanistan pleiten we voor een verdere solidaire deelname en afronding van deze missie.

2. Durven veranderen voor economische groei

2.1 Durven kiezen

In een innovatieve kenniseconomie betekent economisch beleid meer dan het scheppen van randvoorwaarden die investeringen mogelijk maken. Het gaat ook om de creatie van een goed samenspel tussen de overheid en de privésector, het stimuleren van specifieke, toekomstgerichte activiteiten en de bestuurlijke capaciteit om projecten aan te sturen en wanneer nodig de stekker eruit te trekken.

Dit veronderstelt dat de overheid keuzes durft te maken. De magische formule bestaat niet. Kiezen betekent ook wel eens verliezen. De uitdagingen waarvoor we vandaag staan zijn niet te vergelijken met de beslissingen die onze ouders en grootouders moesten nemen.

Slim kiezen is winnen. Slimme investeringen moeten rechtstreeks gerelateerd zijn aan de sociaaleconomische uitdagingen van morgen zoals de vergrijzing, de globalisering en het klimaat. In Vlaanderen concentreren we ons op de zeven doorbraken van *Vlaanderen in actie*, in Wallonië kiest men binnen het *Marshallplan 2.Vert* voor zes zogenoemde competitiviteitspolen of samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, kennisinstellingen en de Waalse overheid. Met deze sociaaleconomische ambities willen beide deelstaten opnieuw aansluiting vinden bij de Europese top. Veel concreter is de weerslag die het succes van deze plannen kan hebben op de hervorming van de sociale zekerheid, en in het bijzonder op de financiering van de pensioenen.

2.2 Een confederale formule voor samenwerking: $M^3 = E^3$

Om de voorwaarden te creëren voor een gezond sociaaleconomisch beleid dat groei en jobs garandeert, moeten de Vlaamse en Waalse economische plannen het uitgangspunt worden voor nieuwe afspraken. We sluiten daarom een nieuw sociaaleconomisch pact met Wallonië waarbinnen we meetbare en tijdsgebonden afspraken maken om de tewerkstelling op een hoger niveau te brengen en waarbinnen we de solidariteit organiseren.

We maken concrete afspraken over hoe we ons economisch weefsel kunnen versterken, hoe we onze troeven uitspelen en hoe we onze zwaktes wegwerken. We maken met Wallonië concrete afspraken over logistieke dossiers, over Brussel en over milieuaspecten. De slagzin is MMM: "Meer met minder" wat staat voor een confederaal model. Zo komen we tot EEE: "Efficiëntie en effectiviteit". Kortom: $M^3 = E^3$. We stellen samen met Wallonië een strategische en visionaire innovatieagenda op met als inzet de vereenvoudiging van het economisch instrumentarium, de overheveling van alle sociaaleconomische hefboomen en minder overlappingsen dank zij coherente economische bevoegdheden.

Kiezen voor een Copernicaanse staatshervorming is ook kiezen voor méér samenwerking tussen de deelstaten. Zo kunnen we in een versterkte samenwerking tussen de verschillende arbeidsbemiddelingsdiensten de hindernissen inzake mobiliteit en taalkennis aanpakken om de interregionale arbeidsmobiliteit te bevorderen. Wat we samen willen doen, kunnen we beter doen in een confederaal model.

2.3 De loonkosten durven aanpakken

Er bestaan diverse wereldranglijsten waarin landen gerangschikt worden op basis van hun concurrentiekracht. Ze hebben echter allemaal één zaak gemeen: België zakt steeds verder weg. Deze groeiende concurrentiehandicap is voor een groot stuk te wijten aan onze zeer hoge loonkost. Door het open karakter van onze economie heeft dat grote gevolgen voor de werkgelegenheid. Nergens anders in Europa wordt werken zwaarder belast dan in België.

De N-VA is voorstander van de verlaging van de lasten op arbeid tot op het niveau van de ons omringende landen. Dit maakt ons land opnieuw aantrekkelijk voor investeringen en kan nieuwe werkgelegenheid aantrekken. We realiseren dit door de fiscale en parafiscale lasten op arbeid te verschuiven. Met deze twee operaties geven we onze economie een schokeffect die meer mensen aan het werk zet. De globale fiscale druk mag niet meer stijgen. De budgettaire ruimte moet er komen door een zuinigere overheid en een strengere activering. Als we opnieuw economische groei realiseren, kunnen we de lasten op arbeid verlagen, zowel fiscaal als parafiscaal.

Om dit te bereiken moet eerst de loonwig verkleind worden (de loonwig is het verschil tussen de totale loonkost die de werkgever betaalt en het nettoloon dat de werknemer ontvangt). De kosten van ons sociaal zekerheidsstelsel maken de loonwig te groot en geven ons een concurrentiële handicap ten opzichte van onze buurlanden.

De N-VA kiest voor een verlaging van de lasten op arbeid via een combinatie van een structurele verlaging van de loonkosten enerzijds en een beperkt aantal doelgroepspecifieke kortingen anderzijds. Zo verhogen we meteen ook de arbeidsintensiteit van de economische groei, tenminste op voorwaarde dat de sociale partners tot afspraken komen over loonmatiging.

Concreet stelt de N-VA volgende maatregelen voor om de loonlasten te verlagen:

- We zetten voluit in op een structurele verlaging van de werkgeversbijdragen door de kosten voor de kinderbijslag en de gezondheidszorg uit de brutoloonkost te schrappen. Daardoor verkleinen we de loonwig en halen we meteen de achterstand op onze buurlanden in. De financiering van de kinderbijslag en de gezondheidszorg zal dan gebeuren uit bijdragen die niet meer op het arbeidsinkomen geheven worden.
- We combineren een forse structurele verlaging van de lasten op arbeid voor werkgevers met een beperkt aantal doelgroepspecifieke kortingen voor wie het bijzonder moeilijk heeft op de arbeidsmarkt. Zo lang we te maken hebben met een leeftijdsgebonden loonvorming zijn doelgroepkortingen voor 50-plussers een noodzaak. In het activeringsbeleid kunnen kortingen ingezet worden om werkzoekenden naar een job in de reguliere economie te leiden.
- Het sociaal overleg moet eenvoudiger opdat het geen extra druk zet op de hoogte van de loonvorming. Nu wordt op drie verschillende niveaus onderhandeld. Een confederalisering van de loonvorming in België kan de ontwikkeling van de loonkost beter laten aansluiten op het verschil in arbeidsproductiviteit tussen de deelstaten. Zo lang de loonvorming in België unitair gebeurt zal het investeringsklimaat in Wallonië immers problematisch blijven. Studies van het IMF en de OESO wijzen namelijk uit dat de unitaire loonvorming in het bijzonder in Wallonië de werkloosheid en langdurige uitkeringsafhankelijkheid structureel in stand houdt.
- De N-VA vraagt aan de sociale partners nieuwe en afdwingbare afspraken over een verdere loonmatiging.

2.4 Goedkoper leven en ondernemen

De prijzen van vele goederen en diensten zijn bij ons te duur in vergelijking met andere landen. Het gaat daarbij vaak om basisvoorzieningen zoals energie, telecommunicatie, mobiliteit en voeding. De prijzen voor elektriciteit, gas, telefonie en internet blijven te hoog, zowel voor consumenten als voor ondernemingen. De marktdominantie van de marktleiders op die domeinen is dan ook vrij groot, iets wat ook de OESO is opgevallen.

Algemeen stellen we een slechte marktwerking vast op tal van terreinen. De overheid stelt zich onvoldoende sterk op als scheidsrechter en verhindert op die manier ook dat nieuwe uitdagers en innovatieve concepten onze markt bereiken. Dit treft ons dubbel: de consumptie wordt afgeremd én het economisch weefsel blijft te weinig innovatief. Daardoor wordt potentiële groei niet gerealiseerd. De oorzaken liggen in het verleden: de liberalisering van onze strategische nutssectoren kwamen te traag op gang waardoor we vaak de boot van economische investeringen misten. De federale overheid is te veel de speelbal gebleken van gevestigde belangen. Nochtans kunnen we door een betere marktwerking de koopkracht van mensen ondersteunen.

De N-VA wil dat alle juridische en operationele obstakels worden weggewerkt op de markten van energie, telecommunicatie en mobiliteit, zodat een vrije concurrentie kan ontstaan. De toezichtsorganen in alle strategische sectoren moeten versterkt worden en volledig onafhankelijk kunnen werken en optreden. Nu al bestaan er Vlaamse reguleringsinstanties voor de energiemarkt en de media. Ze vormen de basis van een geconfederaliseerd marktbeleid dat garant staat voor echte concurrentie, gekoppeld aan een consumentenbescherming die met de tijd mee is.

We kiezen hierbij resoluut voor de inbedding van onze economie in een echt vrijgemaakte Europese interne markt van goederen en diensten. De afschaffing van belemmerende nationale vergunningsstelsels en erkenningsvoorwaarden kan onze economie in het algemeen en de dienstensector in het bijzonder immers een belangrijke impuls geven. Het Federaal Planbureau raamt de impact van een consequente omzetting en toepassing van de Europese dienstenrichtlijn op onze groei en welvaart op +0,5 % tot +1,5 %.

We garanderen de vrije mededinging en optimale marktwerking via een onafhankelijke raad van mededinging en zorgen voor een onafhankelijk toezicht op de prijsvorming via het prijzenobservatorium.

We bevorderen de markttoetreding van nieuwe ondernemingen door de bestaande barrières objectief in kaart te brengen en waar mogelijk af te bouwen. Onze economie heeft immers nood aan meer dynamiek, aan meer nieuw ondernemerschap.

3. Durven veranderen voor meer en betere jobs

3.1 Meer mensen aan het werk krijgen

Er zijn te weinig mensen aan het werk. Met een werkzaamheidsgraad van 62 % scoort België bijna 5 procentpunten onder het Europees gemiddelde. Vlaanderen doet het wel beter, maar presteert met 66 % niet beter dan het gemiddelde van de Europese Unie. Onszelf vergelijken met Wallonië (57 %) en Brussel (55 %) is onszelf wijsmaken dat we het al bij al nog goed doen. We verliezen bovendien terrein op de rest van Europa en zakken dieper weg in het peloton. De werkzaamheidsgraad groeide in Vlaanderen tussen 2000 en 2008 met 2,2 procentpunten. In Europa was dit 3,3 procentpunten.

Specifiek voor Vlaanderen zijn vooral de 55-plussers sterk ondervertegenwoordigd op de arbeidsmarkt in vergelijking met de rest van Europa. Ook allochtonen, personen met een handicap en laaggeschoolde langdurig werkzoekenden komen te weinig aan bod op onze arbeidsmarkt.

Zo snel mogelijk meer mensen aan het werk krijgen, is voor de N-VA de centrale uitdaging van de komende regeerperiode. We verbeteren daarom het functioneren van onze arbeidsmarkt. Een goed werkende arbeidsmarkt is niet alleen economisch maar ook sociaal belangrijk. Het geeft zwakkeren kansen. De N-VA legt daarom duidelijke keuzes voor inzake het arbeidsmarktbeleid, keuzes die aansluiten bij wat we nu al doen op Vlaams niveau en die een vertaling zullen moeten krijgen doorheen het volledige arbeidsmarktbeleid eenmaal in handen van Vlaanderen.

Op een moderne arbeidsmarkt moet meer dan 70 % van de bevolking op actieve leeftijd aan het werk zijn. Dit vergt een cultuuromslag bij zowel werknemers als werkgevers. Werknemers moeten hun loopbaan meer in eigen handen nemen, daartoe aangemoedigd door een overheid die hen zekerheid biedt. Ook bedrijven en instellingen moeten werken aan een modern personeelsbeleid. De arbeidsmobiliteit verhoogt door tussenschotten af te breken, bijvoorbeeld tussen de publieke en privésector.

3.2 Van jobzekerheid naar werkzekerheid

In de turbulente economische omgeving van vandaag en morgen kan niemand werknemers nog een levenslange jobzekerheid bij één en dezelfde werkgever garanderen. De jobonzekerheid die dit met zich meebrengt bieden we een antwoord door te zorgen voor werkzekerheid, via een versterkte investering in de competentieontwikkeling van werknemers en in de begeleiding in hun zoektocht naar nieuw werk.

We moeten immers opnieuw sterker inzetten op de enige troef van de Vlaamse arbeidsmarkt in internationaal vergelijkend perspectief: onze goed opgeleide en productieve werknemers. Alleen zo kunnen we stand houden in een sterk geglobaliseerde wereldeconomie en alleen zo kunnen we de concurrentie met de lageloonlanden aan.

3.3 Een werkbare combinatie arbeid-privé

De prijs die we betalen voor onze hoge productiviteit is het 'citroenmodel' van de Vlaamse arbeidsmarkt. Werknemers raken na verloop van tijd opgebrand of uitgeblust. Ze vallen tijdelijk uit of verlaten definitief de arbeidsmarkt. Onze loopbaan is dan ook erg 'samengebald'; in de leeftijdsklasse tussen 25 en 55 jaar behoort de arbeidsdeelname in Vlaanderen tot de top van de Europese Unie.

Om deze troef te kunnen handhaven moeten we zorg dragen voor een werkbare combinatie van arbeid enerzijds en het privé- of gezinsleven van de werkende Vlamingen anderzijds. Dat betekent niet alleen méér jobs, maar ook 'werkbare' jobs en loopbanen waarin we tijd voorzien om af en toe bij te tanken, om competenties opnieuw te versterken of om de zorg op te nemen voor kinderen of ouders. Alleen zo wordt meer en langer werken ook echt werkbaar op onze arbeidsmarkt.

Concreet stelt de N-VA het volgende voor:

- Via een tijdspaarrekening maken we het voor werknemers mogelijk om tijdelijk minder te werken of hun loopbaan te onderbreken om bij te tanken, competenties te versterken of de zorg voor kinderen of ouders op te nemen. Met deze tijdspaarrekening integreren we het tijdscrediet en de diverse thematische verloven zoals ouderschapsverlof en palliatief verlof.
- Zwangerschaps- en bevallingsverlof evenals het vaderschapsverlof worden verder ontwikkeld. Daarbij staat ons uiteindelijk een verlof voor ogen van in totaal zes maanden, te verdelen tussen moeder en vader. Elk van beiden mogen minstens twee maanden opnemen binnen de periode van het eerste halve levensjaar van het kind zodat vaders en moeders de kans krijgen om de zorg voor hun jonge kinderen op te nemen. Het maximum is begrensd op vier maanden voor één ouder.
- In de maanden volgend op de aankondiging van een zwangerschap is de werkgever geen RSZ-bijdragen verschuldigd op het loon van de betrokken werknemer. Op die manier wordt de werkgever gecompenseerd voor het gemis van een werknemer de maanden nadien, en verzekeren we jonge vrouwen gelijke kansen bij selectieprocedures.
- In de onderhandeling van CAO's moet een apart luik opgenomen worden met alle maatregelen om de combinatie arbeid-gezin beter op elkaar af te stemmen. Nu wordt dit onderdeel al te vaak stiefmoederlijk behandeld in de verschillende CAO's. In dit luik – de zogenaamde Combinatie Arbeid-Gezin Overeenkomsten (CAGO's) - wordt ook de Gezinsbond ingeschakeld als onderhandelingspartner.

3.4 Een modern arbeidsrecht

Onze arbeidsmarkt is allergisch voor verandering, zowel aan werknemers- als aan werkgeverszijde. We staan massaal stil en er is weinig arbeidsmobiliteit, mede als gevolg van de opzegtermijnen die sterk bepaald worden door anciënniteit. Voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt is er dan nog maar weinig plaats. De tweedeling tussen degenen die werk hebben en degenen die (langdurig) werkloos zijn, is erg groot.

Ons arbeidsrecht is dan ook dringend toe aan modernisering. Hoewel België niet het enige land is waar een onderscheid wordt gemaakt tussen arbeiders en bedienden, is het wel een van de weinige landen waar deze twee groepen sterk uiteenlopend worden behandeld. Al in 1960 werd opgeroepen om dit onderscheid ongedaan te maken. De N-VA wil hier werk van maken door een overheveling van het arbeidsrecht naar de deelstaten. De uitwerking van een dergelijke modernisering dient te gebeuren door het parlement, na consultatie van de sociale partners.

Concreet stelt de N-VA het volgende voor:

- Het onderscheid tussen arbeiders en bedienden is in de 21ste eeuw totaal voorbijgestreefd. De N-VA wil dan ook dat er eindelijk echt werk gemaakt wordt van een eenheidsstatuut voor alle werknemers. De omvorming van de statuten van arbeider en bediende tot een algemeen werknemerstatuut moet geleidelijk gebeuren over een periode van drie jaar zodat ondernemingen, sociale secretariaten, sociale partners en alle andere betrokkenen hun structuren en procedures kunnen aanpassen.
- De N-VA wil meer flexibiliteit op bedrijfsniveau door een veralgemeende berekening van de arbeidsduur op jaarbasis. Op sommige piekmomenten zal de werknemer dan meer uren per dag werken dan in sommige dalmomenten. Deze regeling werkt kostenbeheersend en verhoogt de flexibiliteit van de inzet van het personeel. Op die manier kan ook beter tegemoet gekomen worden aan de behoeften van het gezin doordat bijvoorbeeld het werkschema aangepast kan worden aan de schoolvakanties en de opvoeding van de kinderen.
- We verhogen de mobiliteit tussen de privésector en de publieke sector, inclusief het onderwijs, door ook deze statuten te laten evolueren naar het eenheidsstatuut voor werknemers.
- Studententarbeid wordt vereenvoudigd en geflexibiliseerd, zonder afbreuk te doen aan de sociale bescherming van de jongere.

3.5 Langer maar ook aangenamer werken

De vervroegde uittreding op de arbeidsmarkt ondermijnt de betaalbaarheid van onze sociale zekerheid en dus de toekomst van onze welvaart. De N-VA wil dan ook het brugpensioen en andere systemen van vervroegde uittreding laten uitdoven, zodat de kloof tussen de wettelijke en de gemiddelde effectieve pensioenleeftijd geleidelijk gedicht wordt.

Een werknemer wordt duurder naarmate hij ouder wordt, maar in de meeste gevallen neemt de productiviteit niet in dezelfde mate toe. Zo'n systeem is pervers omdat het oudere werknemers uit de markt prijst. België is een van de landen waar loonopslag het sterkst verbonden is met anciënniteit.

Een doelgroepenbeleid voor oudere werknemers en werkzoekenden is voor Vlaanderen van cruciaal belang in het licht van de toenemende vergrijzing van de bevolking. Dit belette niet dat de federale regering voorstelde om de loonkostverlaging voor 50-plussers te schrappen. Dit deeltje van het arbeidsmarktbeleid zou toch worden overgeheveld naar de deelstaten, of dat hadden de federale sociale partners eind 2008 ook met zoveel woorden ingeschreven in het Interprofessionele Akkoord 2009-2010. Maar zelfs van deze kleine stap kwam met de vorige federale regering niets in huis.

De N-VA is ervan overtuigd dat een hogere mobiliteit op de arbeidsmarkt – vooral dan in de middenfase van de loopbaan – de ervarings- en scholingsvariatie van de ouder wordende werknemers kan verhogen, en dat op deze manier hun blijvende inzetbaarheid op hogere leeftijd kan vergroten.

Concreet stelt de N-VA het volgende voor:

- De effectieve uittredingsleeftijd (vandaag gemiddeld 60 jaar) moet opgetrokken worden, zodat de wettelijke pensioenleeftijd van 65 jaar in de praktijk benaderd wordt. Het brugpensioen en andere stelsels van vroegtijdige uittreding worden afgebouwd en moeten uiteindelijk uitdoven. Uiteraard geldt dit niet voor mensen die nog maar enkele jaren verwijderd zijn van hun brugpensioen.
- Voor werknemers die op latere leeftijd ontslagen worden voorzien we een intensieve persoonlijke begeleiding en/of bijscholing, zodat ze elders aan de slag kunnen.
- De overheid moet werknemers fiscaal stimuleren om langer aan de slag te blijven. Vanaf de leeftijd van 60 jaar moet het elk jaar aantrekkelijker worden om te blijven werken. Wie na het pensioen wil blijven werken, wordt daar niet langer voor gestraft.

Na een overgangsfase, met respect voor de verworven rechten, stappen we af van de leeftijdsgebonden loonvorming die oudere werknemers uit de arbeidsmarkt prijst. De loonvorming moet beter aansluiten bij de toegevoegde waarde van werknemers. Het maandelijkse basisloon kan aangevuld worden met een

prestatieloon in functie van de prestaties van de werknemer, het ogenblik waarop deze prestaties worden uitgevoerd, de bedrijfsresultaten en de flexibiliteit buiten de afgesproken werkuren, in overleg met de sociale partners op sector of op ondernemingsniveau. Zo moet ook de verloning van managers in een redelijke verhouding staan tot hun resultaten; bonussen buiten alle verhouding voor onverantwoordelijke leidinggevenden worden onmogelijk gemaakt.

3.6 Activering van werkzoekenden

De N-VA zet prioritair in op een versterking van het activeringsbeleid voor werkzoekenden. Vandaag zijn de overheidsuitgaven in België vooral erg hoog voor de 'passieve' uitkeringen voor werkloosheid, brugpensioen en tijdelijke werkloosheid, maar investeren we veel minder dan andere Europese landen (zoals de Scandinavische lidstaten) in de actieve begeleiding, beroepsopleiding en omscholing van werkzoekenden.

De N-VA kiest dan ook voor een omslag naar een echt activeringsbeleid. We garanderen elke werkzoekende een nieuwe kans op de arbeidsmarkt via een persoonlijke begeleiding, beroepsopleiding of tijdelijke werkervaring.

Concreet stelt de N-VA het volgende voor:

- In de eerste 6 tot 12 maanden van de werkloosheid (fase 1) leggen we de nadruk op een intensieve begeleiding en indien nodig bijscholing in functie van een nieuwe job in de reguliere economie.
- Na 1 jaar werkloosheid (fase 2) steken we een tandje bij via een loonkostpremie voor werkgevers uit de privésector die werkzoekenden in dienst nemen die langer dan 1 jaar werkloos zijn.
- Als sluitstuk van het versterkte activeringsbeleid (fase 3) bieden we werkzoekenden die de kaap van 2 jaar werkloosheid overschrijden de garantie op een tijdelijke werkervaring in de non-profitsector en/of de (semi-)publieke sector.

Met deze 'drietrapsraket' bieden we elke werkzoekende de garantie van een concrete nieuwe start op de arbeidsmarkt.

Tegenover dit 'recht op werk' voor werkzoekenden plaatsen we hun plicht om een passend gevolg te geven aan dit aanbod. Wie manifest weigert in te gaan op een passende vacature of beroepsopleiding verliest het recht op een werkloosheidsuitkering. Door consequent toe te zien op de werk- en opleidingsbereidheid van werklozen zorgen we voor een nieuw evenwicht tussen rechten en plichten van werkzoekenden, en vergroten we zo opnieuw het maatschappelijke draagvlak van onze sociale zekerheid.

We zien de werkloosheidsverzekering per definitie als een tijdelijke inkomensgarantie voor wie onvrijwillig zijn job verliest, en zetten tijdens deze werkloosheidsperiode

maximaal in om hen op weg te helpen naar een nieuwe job. De werkloosheidsverzekering mag volgens de N-VA immers niet ontsporen in een permanente uitkeringsafhankelijkheid zonder toets naar de geschiktheid of bereidheid om opnieuw aan de slag te gaan.

Concreet wil de N-VA dus werk maken van een beter evenwicht tussen rechten en plichten van werkzoekenden:

- We versterken het recht op een nieuwe start op de arbeidsmarkt door een sterkere begeleiding met een echt activeringsbeleid (drietrapsraket).
- We kiezen voor hogere uitkeringen die in de tijd beperkt zijn in functie van het arbeidsverleden van de werkloze. Wie langer gewerkt heeft voor hij of zij werkloos werd, krijgt dan voor een langere tijd de uitkering, en die moet veel meer dan vandaag in verhouding staan tot het werkelijk gederfde loon.
- Het krijgen van werkloosheidssteun mag geen eeuwig verworven recht zijn maar wordt gekoppeld aan verplichte bijscholing, het zoeken naar werk en het verplicht aanvaarden van een passende job.
- Wie tijdelijk werkloos is, wordt aangemoedigd om een opleiding te volgen.

3.7 Recht op werk voor iedereen

De N-VA wil iedereen gelijke kansen bieden op een volwaardige participatie op de arbeidsmarkt.

Dat betekent waar nodig bijzondere aandacht voor groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt: ouderen, jongeren, vrouwen, allochtonen, arbeidsgehandicapten en laaggeschoolde langdurig werkzoekenden. Meer mensen aan het werk helpen is immers niet alleen van belang om onze sociale zekerheid betaalbaar te houden. Werk vervult in onze samenleving ook een belangrijke functie van sociale integratie en cohesie, en het vormt voor de N-VA dan ook dé cruciale sleutel in de strijd tegen (kans)armoede.

Concreet stelt de N-VA het volgende voor:

- De N-VA kiest voor een evenwichtig doelgroepenbeleid met specifieke maatregelen voor ouderen, jongeren, vrouwen, allochtonen, personen met een handicap en laaggeschoolde langdurig werklozen.
- We kiezen er in de eerste plaats voor dat gesubsidieerde banen en beschermde tewerkstelling geïntegreerd worden in het reguliere economische circuit. Dit is echter niet voor iedereen een haalbare kaart. Voor deze werknemers blijft een parallel circuit van beschermde tewerkstelling bestaan.
- De N-VA ijvert voor een persoonsgebonden loonkostpremie voor werkgevers uit de reguliere economie om het rendementsverlies bij de tewerkstelling van

personen met een arbeidshandicap of andere doelgroepwerknemers te compenseren. Niet de instelling maar de persoon staat hierbij centraal.

3.8 Opleiding op de werkvloer aanmoedigen

Bedrijven geven enerzijds aan dat ze moeilijk voldoende geschoold personeel vinden. Anderzijds stoten scholen in hun zoektocht naar zowel deskundigen uit het arbeidsveld als stageplaatsen op een tekort van beiden. De N-VA is voor een beleid waarbij beide doelstellingen kunnen gerealiseerd worden. Bedrijven en sectoren worden aangemoedigd en gehonoreerd om actief mee te werken aan stages. Er moet in dat verband ook dringend werk gemaakt worden van de arbeidsgeneeskundige onderzoeken voor schoolstagiairs.

4. Durven veranderen om de sociale zekerheid te bewaren

4.1 Handvest voor een vernieuwde sociale zekerheid

Onze sociale zekerheid zoals we ze vandaag kennen is niet zo oud. Toch zijn maatschappij en economie ingrijpend veranderd sinds de eerste vormgeving ervan. Nieuwe gezinsvormen, andere demografische verhoudingen en ingrijpende economische ontwikkelingen zetten de uitgangspunten waarop dit naoorlogs stelsel is gestoeld stevig onder druk. Het gaat daarbij over veel meer dan de financiering van de sociale zekerheid.

Sociale zekerheidsstelsels genieten bij belangrijke groepen van de bevolking geen draagvlak meer. Meer en meer burgers hebben het gevoel dat het contract tussen burger en staat is verbroken omdat de sociale zekerheid niet langer als volwaardige verzekering optreedt bij risico's inzake ziekte, ouderdom, arbeidsongeschiktheid of werkloosheid.

Nu al hoesten we een belangrijk deel van de gezondheidsfactuur op uit eigen zak en moeten we ons bijkomend verzekeren d.m.v. een hospitalisatieverzekering. Nu al blijkt dat middeninkomens slechts 41 % van hun laatste netto-inkomen als pensioen krijgen uitgekeerd. En ondanks onze zeer hoge uitgaven voor de werkloosheidsverzekering halen we slechts een vervangingsratio die een heel stuk minder bedraagt dan het vroeger genoten loon. Het is slechts bij het begin van de werkloosheidsperiode dat de werkloze 60 % van zijn begrensde loon krijgt. Deze grens is mettertijd niet opgetrokken zodat heel wat werklozen hun uitkering berekend zien op een veel lager maximumloon.

De N-VA stelt twee belangrijke principes voorop:

1. De sociale zekerheid is in de eerste plaats een verzekering: recht hebben op uitkeringen betekent dat er bijdragen worden gestort. Wie dit principe inruilt voor een loutere bescherming tegen armoede dreigt uit te komen bij een sociale zekerheid voor de armen, wat snel zal afglijden naar een arme sociale zekerheid.
2. Arbeid vormt de hoeksteen van onze sociale zekerheid: voor wie kan is uit werken gaan een plicht ten aanzien van zichzelf, de onmiddellijke omgeving en de bredere maatschappij. Een (financieel) gezonde sociale zekerheid houdt rechtstreeks verband met de mate waarin iedereen binnen zijn of haar mogelijkheden mee aan de slag is.

Het loslaten van deze principes leidt ertoe dat iedereen dreigt te verliezen: de midden- en hogere inkomens zien geen verband meer tussen wat ze in het systeem inleggen en wat ze er in geval van sociale risico's of bij ouderdom voor terugkrijgen. De zwakkeren in onze maatschappij verliezen omdat dit afbrokkelend draagvlak tot vluchtroutes leidt.

N-VA-Handvest voor een vernieuwde sociale zekerheid

De N-VA wil de sociale zekerheid hervormen om ze veilig te stellen voor toekomstige generaties. We vertrekken vanuit het belang van de samenleving. De sociale zekerheid moet een vangnet zijn, of liever nog een trampoline, maar zeker geen hangmat. Mensen hebben nood aan zekerheid en garanties, zeker in moeilijke tijden. Maar tegelijkertijd moet het vangnet stimulerend werken, mensen aanzetten tot inzet en verantwoordelijkheid. Een gemeenschap vormen vergt immers een bijdrage van iedereen.

De sociale zekerheid moet opnieuw een positieve economische factor worden voor onze maatschappij. De organisatie van de sociale zekerheid mag geen rem zijn op het economisch leven. Concreet betekent dit dat de overgang tussen verschillende vormen van beroepsactiviteit moet worden aangemoedigd door de sociale zekerheid in plaats van ontmoedigd.

Werkbereidheid is voor ons de hoeksteen. N-VA is van mening dat alle takken van de sociale zekerheid een belangrijker activeringsfunctie moeten krijgen: de uitkeringen moeten iedereen de weg wijzen naar de arbeidsmarkt, elk binnen zijn eigen mogelijkheden. Wel moet het mogelijk blijven om de loopbaan te onderbreken om taken met maatschappelijk nut (kinderen opvoeden, ouderen verzorgen, een bijkomende opleiding volgen) op zich te nemen.

De opbouw van het sociale zekerheidsstelsel moet eerlijk, billijk en democratisch zijn. De equivalentie tussen wat men in het systeem inlegt en wat men eruit haalt, blijft ook in een herverdelend systeem absoluut noodzakelijk. Wie het stelsel mee opbouwt, moet daartoe ook gemotiveerd worden. Concreet betekent dit dat de uitkeringsplafonds geleidelijk moeten verdwijnen.

Om de legitimiteit van ons stelsel verder te garanderen, is een actieve bestrijding van de sociale fraude noodzakelijk. Sociale fraude voorkomen is nog beter. Dit bereiken we door elke aangegeven eurocent, in meerdere of mindere mate, mee te laten tellen voor sociale uitkeringen.

Bij al deze veranderingen moet er respect opgebracht worden voor de verworven rechten. Dit mag echter geen argument zijn om geen begin te maken met veranderingen. Zo is het absoluut noodzakelijk om de vervroegde uittrekking op onze arbeidsmarkt te vermijden en de opbouw van rechten in de sociale zekerheid opnieuw sterker te koppelen aan wie bijdragen betaalt. De wildgroei van tal van 'gelijkgestelde periodes' moet in dat opzicht kritisch onder de loep worden genomen. Dat men rekening houdt met de verworven rechten, mag er evenmin toe leiden dat men de jongste generaties opzadelt met alle kosten van de hervorming, zoals dat soms in het buitenland het geval bleek.

4.2 Organisatie en financiering van de sociale zekerheid

Dit land genoot lange tijd de reputatie een robuust sociaal stelsel ontworpen te hebben waarin principes van solidariteit centraal stonden. Het kan evenwel verkeren: net zoals in de andere omliggende lidstaten van de EU is ons stelsel in ademnood gekomen. Alleen hebben de ons omringende landen en voornaamste handelspartners de voorbije jaren aan hun systemen van sociale bescherming gesleuteld en structurele hervormingen doorgevoerd. In België bleef immobilisme troef.

Doorheen de jaren is de financiering van de Belgische sociale zekerheid onder druk komen te staan. Zo stijgen de nationale gezondheidsuitgaven jaar na jaar (in 1998 bedroegen zij 8,3 % van het bruto binnenlands product, in 2005 reeds 10,3 %). In 2009 werd een stijging van de uitgaven van de ziekte- en invaliditeitsverzekering genoteerd van maar liefst 7,2 %, en dit in een jaar dat het nationaal inkomen met 3 % daalde! Bovendien geeft ons land meer dan dubbel zo veel geld uit aan werkloosheidsuitkeringen als het gemiddelde van de andere lidstaten van de EU. En nu begint de bodem van de pensioenkassen in zicht te komen. Dit is nochtans niet te wijten aan de grote gulheid van onze pensioenvoorzieningen: 21 % van de Belgische 65-plussers leeft onder de armoededrempel (vgl. Nederland: 5 %).

Nochtans kon men de financiële ineenstorting tijdig zien aankomen. De overheid moet steeds meer bijspringen met belastinggeld om de sociale zekerheid boven water te houden, in 2008 was dat al 12 miljard euro. De sociale uitgaven m.b.t. de vergrijzing (o.m. pensioenen) bedroegen in 2008 23,2 % van het BBP (het bruto binnenlands product) en zullen in 2060 oplopen tot 31,3 % van het BBP.

Mensen zien tot slot ook het bos niet meer door de bomen. Ons systeem kreunt onder een manifest gebrek aan transparantie. Ook dit beperkt het draagvlak in brede lagen van de bevolking. Ook daarom moeten we durven spreken over een vernieuwde organisatie van onze sociale zekerheid. Een vereenvoudigde organisatie is de eerste stap om te voorkomen dat prestaties en rechten niet worden opgenomen omdat mensen ze niet kennen of niet aanvragen.

De N-VA maakt een onderscheid tussen kostencompenserende en inkomensvervangende regelingen in de sociale zekerheid.

Alle kostencompenserende uitkeringen zoals de terugbetaling van medische kosten, de gezinsbijslagen, de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap of de zorgverzekering zijn niet-arbeidsgebonden en moeten dus voor elke rechthebbende gelijk zijn ongeacht de inkomenspositie of het arbeidsstatuut van de begunstigde. In Nederland wordt een dergelijk systeem "volksverzekering" genoemd. De organisatie van deze volksverzekeringen hangt nauw samen met de beleidskeuzes die de deelstaten maken om bijvoorbeeld gezondheidsrisico's te voorkomen. Preventie is immers de eerste vorm van sociale bescherming. Deze volksverzekeringen worden op

het niveau van de deelstaten uitgebouwd zoals dit nu al het geval is voor de Vlaamse zorgverzekering.

Bij inkomensvervangende regelingen zoals de pensioenen, de werkloosheidsverzekering en de uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid zijn de prestaties afhankelijk van het weggevallen inkomen. Voor de N-VA betekent dit dat er een duidelijke band moet zijn tussen wat iemand tot het systeem bijdraagt en de steun die hij ontvangt. Elke euro moet opbrengen, zij het in geleidelijk afnemende mate. Met deze sociale correctie ontstaat een herverdelend effect naar de lagere inkomens toe, doch blijven hogere lonen en bijdragen een uitzicht geven op hogere uitkeringen, zij het in een degressieve mate.

De professionele inkomensvervangende sociale zekerheidsstelsels worden volledig gefinancierd uit de sociale verzekeringsbijdragen op het inkomen uit arbeid van de betrokken doelgroepen en worden uitgedrukt in een vast percentage bepaald in functie van de nodige middelen. De verdeling van de inspanningen tussen werknemers en werkgevers vormt voorwerp van sociaal overleg. De stelsels zijn zelfbedruipend en bepalen zelf hoe hun uitgaven door hun inkomsten gedekt worden, dit uiteraard binnen een wettelijk kader.

Om mensen te beschermen tegen armoede en sociale uitsluiting willen we een aparte basisinkomensverzekering creëren. Deze verzekering voorziet in niet-middelengetoetste prestaties op minimumniveau. De uitkeringen worden toegekend aan wie blijf geeft van werkbereidheid door maatschappelijk erkend werk te leveren dat niet bezoldigd wordt of aan mensen die arbeid verrichten binnen hun lichamelijke en mentale mogelijkheden, maar daar onvoldoende inkomen uit kunnen putten. Ook wie bereid is een traject tot arbeidsinschakeling te volgen, moet hier een beroep op kunnen doen. Op deze manier verzoenen we het verzekeringsprincipe van de sociale zekerheid met de strijd tegen armoede. De kostencompenserende uitkeringen en de basisinkomensverzekering worden niet langer gefinancierd uit bijdragen die op het inkomen uit arbeid geheven worden. Zodoende worden de lasten op arbeid verlicht.

Zelfstandigen verdienen een volwaardig socialezekerheidsstatuut dat aan hun specificiteit voldoende recht doet. Zo moeten de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen opgetrokken worden om de langdurig zieke zelfstandige een inkomensbeveiliging te bieden op een behoorlijk niveau en hem zo te bevrijden van de noodzaak dit risico (soms duur) privé te verzekeren. Vervangdiensten in plaats van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid dienen in het sociaal statuut eveneens een plaats te krijgen. Vervroegde uittreding van de zelfstandigen dient op gelijke wijze als bij de werknemers ontmoedigd te worden.

4.3 Beheer van de sociale zekerheid

Vandaag zijn we meer dan ooit verwijderd van een gemeenschappelijke sociale visie. De politiek laat verstek gaan. De sociale partners vinden elkaar niet meer. De laatste grote poging om sociale vrede tot stand te brengen, dateert al van 1993 - zonder resultaat evenwel. In een economie die sputtert zijn bovendien de voorwaarden niet aanwezig voor vruchtbare afspraken tussen de betrokken partijen.

Het sociaal overleg is overigens bijzonder sterk geïnstitutionaliseerd en bovendien schizofreen: economische en sociale doelstellingen worden – althans op federaal vlak – onafhankelijk van elkaar behandeld. Nieuwe opvattingen en doelstellingen vinden moeilijk hun weg binnen dit kluwen van organisaties. Het Generatiepact (2005) werd onder meer op die manier van onderuit uitgehold. De politiek liet betijen.

Een bijkomend nefast gevolg van de structuur van ons sociaal overleg is dat op maar liefst drie niveaus onderhandeld wordt over de hoogte van de lonen. Uiteraard leidt dit tot opbod bij de loonvorming.

De N-VA vindt dat de politiek het kader moet durven creëren waarbinnen de sociale zekerheid kan werken. Sociaaleconomisch overleg moet geïntegreerd verlopen zoals nu al het geval is op Vlaams niveau binnen de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV). Idealiter wordt de verantwoordelijkheid voor de inkomensvervangende regelingen bij de Vlaams/Waalse ministers van Werk gelegd. De volksverzekeringen komen terecht bij de Vlaams/Waalse ministers van Welzijn. De politiek draagt de verantwoordelijkheid om doortastend op te treden en de sluipende juridisering van sociale zekerheidsvraagstukken een halt toe te roepen. Sociaal beleid wordt door politici uitgetekend, niet door rechters.

Vandaag stellen we echter vast dat zowel de sociale partners als de politiek verstek laten gaan wanneer het gaat over de toekomst van onze sociale zekerheid. Fundamentele hervormingen blijven uit. Mensen zoeken zelf een uitweg door zich bijvoorbeeld bijkomend te verzekeren via privéspelers. De sociale zekerheid die overblijft is er voor de sociaal zwakkeren wat leidt tot een arme sociale zekerheid. Op zich is het niet verkeerd privéspelers te betrekken bij het beheer, al was het maar om het huidige beheer van de sociale zekerheid aan te zetten tot meer efficiëntie. Maar de N-VA verzet zich wel tegen een sluipende evolutie en vraagt dat alle betrokkenen de moed hebben fundamentele stappen te durven zetten in de hervorming van onze publieke sociale zekerheid.

Het sociaal overleg moet verlicht worden door het beheer over gezinstoelagen en gezondheidskosten onder te brengen in een nieuw overlegmodel waarbij gezinsorganisaties, artsen en andere betrokkenen het voortouw nemen en verplicht advies en initiatiefrecht hebben voor die thema's die hen aanbelangen.

De intermediaire instellingen moeten een algemeen dienstverlenend aanbod verzorgen in de bemiddeling tussen sociaal verzekerde en sociale zekerheid. Deze verenigingen staan in voor het contact met de sociaal verzekerde. Ze vertegenwoordigen de verzekerde en helpen hem of haar hun rechten en plichten inzake de sociale zekerheid te realiseren. Ze treden op als tussenpersoon tussen de openbare instellingen van sociale zekerheid en de burger. Ze zijn aanspreekpunten voor hun leden en maken hen wegwijs in de wereld van de sociale zekerheid. Pluraliteit en mededinging worden hierbij gegarandeerd. Ook private organisaties kunnen zich organiseren voor deze taakstelling. Wie geen beroep wenst te doen op deze verenigingen kan terecht bij een algemene hulpkas.

4.4 Onze pensioenen

Het Groenboek van Michel Daerden heeft ons niet veel verder gebracht en plaatst de problematiek van de rustpensioenen te weinig in het geheel van de sociale zekerheid. België besteedt aan de sociale zekerheid relatief gezien minder middelen dan het gemiddelde van de 15 kernlanden van de E.U. Er zijn echter twee gebieden van de sociale zekerheid waar België ruim boven het Europese gemiddelde qua bestedingen zit, namelijk de overlevingspensioenen (waar wij bijzonder weinig restrictief zijn) en de werkloosheidsuitkeringen (waar wij ongeveer het enige land ter wereld zijn dat deze uitkeringen niet beperkt in de tijd).

Eerste voorwaarde voor de financiering van onze pensioenen is een strikte budgettaire orthodoxie. Tweede voorwaarde is een hogere werkzaamheidsgraad. In een repartitie- of omslagstelsel betaalt de actieve bevolking immers de pensioenen. Die verhouding staat al onder druk door de vergrijzing en wordt nog verder scheefgetrokken omdat te veel mensen de arbeidsmarkt vroegtijdig verlaten. De theoretische pensioenleeftijd ligt momenteel voor zowel mannen als vrouwen op 65 jaar, in werkelijkheid ligt het gemiddelde rond 60 jaar. Die kloof moet zo snel mogelijk worden dichtgereden. De wettelijke pensioenleeftijd blijft dus op 65 jaar liggen.

Belangrijker dan de leeftijd waarop iemand op pensioen kan gaan, is het definiëren van de periode waarin effectief gewerkt is en dus bijdragen werden betaald. De loopbaan moet dan een periode van 40 tot 45 jaar dekken waarin werk en dus bijdragebetaling is gebeurd. Dit laat ook meer flexibiliteit toe, waarbij de tijdspaarrekening onderdeel uitmaakt van de pensioenberekening die rekening houdt met het al dan niet volmaken van het traject 65/40-45 jaar.

De N-VA blijft uitgaan van het wettelijk pensioen, de zogenaamde eerste pijler, als basis voor het behoud van de levensstandaard op de oude dag. Iedere gewerkte dag moet tellen, zeker in de berekening van de wettelijke pijler. Ook in het pensioenstelsel moet het systeem dus gestoeld zijn op een sterker verband tussen bijdragen en uitkeringen. De N-VA pleit voor de afschaffing van het loonplafond in de pensioenen. Door de 'splitting' van de socialezekerheidsbijdragen tussen gehuwden en wettelijk samenwonenden wordt het mogelijk de gevallen waarin teruggevallen wordt op een

minimumpensioen aanzienlijk te beperken. Immers, elk van de echtgenoten zal dan een eigen pensioen opbouwen.

Het wettelijk pensioen moet garant staan voor een behoorlijk inkomen tijdens het pensioen. Het kan zijn dat mensen toch wat extra's willen doen om later op een nog beter inkomen te kunnen rekenen. Deze zelfvoorzorg moet aangemoedigd worden. Zo kennen we de tweede pijler-regelingen die voorzien in een aanvullend pensioen voor groepen werknemers of zelfstandigen. Door deze regelingen van een goed wettelijk kader te voorzien en de sociale dimensie ervan aan te moedigen, kan de overheid werknemers en werkgevers overtuigen een deel van de verloning uit te stellen zodat men op zijn oude dag de vruchten van zijn vroegere arbeid en voorzorg kan plukken. Op gelijkaardige wijze kan het individueel pensioensparen, de derde pijler, ondersteund worden. Wel moet erover gewaakt worden dat de financiële ondersteuning niet leidt tot omgekeerde herverdeling.

Het overlevingspensioen zal geleidelijk uitdoven. In de plaats ervan komt de individuele pensioenrekening die wordt opgebouwd uit de 'splitting' van de bijdragen van gehuwden of wettelijk samenwonenden. Ook wordt voor wie een partner verliest sowieso voorzien in een overbruggingsuitkering van een jaar zodat men zich makkelijker aan de gewijzigde gezinssituatie kan aanpassen.

Gepensioneerden mogen onbeperkt bijverdienen, zowel in een zelfstandigenstatuut als in een werknemersstatuut. Op het verdiende bedrag worden gewoon sociale bijdragen en belastingen betaald. Hierdoor kunnen gepensioneerden hun pensioen verhogen. Niemand mag evenwel verplicht worden langer te blijven werken dan tot 65 jaar.

Naarmate de inkomens van wie in de privésector en van wie in de publieke sector werken naar mekaar toe groeien, kunnen de verschillen tussen de pensioenen van de werknemers en deze van de ambtenaren opgeheven worden.

Tot slot moeten alle rechthebbenden jaarlijks een duidelijk overzicht ontvangen van de rechten die al zijn opgebouwd: niet alleen in het wettelijk pensioen, maar ook in de aanvullende pensioenregelingen.

4.5 Armoede

De N-VA gaat uit van een inclusieve visie op de samenleving. We stellen alles in het werk opdat er niemand van participatie in de samenleving verstoken zou blijven. Aan de kant gaan staan of de andere in de marge laten liggen zijn voor de N-VA geen opties.

Om dan sociale uitsluiting - wat een ruimer begrip is dan alleen armoede - tegen te gaan wil de N-VA er alles aan doen opdat iedereen tussen 18 en 65 zou kunnen werken. Arbeidsparticipatie is zonder twijfel de beste weg om uit de armoede en

sociale uitsluiting weg te blijven of weg te geraken. De inzet van allen in de samenleving is broodnodig en arbeid is voor het individu een belangrijke weg tot zelfontplooiing.

Waar dan toch geen werk op de arbeidsmarkt gevonden kan worden, biedt de door ons voorgestelde basisinkomensverzekering soelaas. Ook dan blijft de betrokkene zich inspannen, te weten om de moeilijkheden die zijn/haar participatie in de samenleving in de weg staan te overwinnen. Via de basisinkomensverzekering biedt de samenleving hem/haar dan daartoe de beste kansen. De basisinkomensverzekering voorziet in een uitkering op leefloonniveau en is niet middelengetoetst.

De maatschappelijke dienstverlening via het OCMW en het leefloon blijven voor ons bestaan, maar moeten opnieuw de allerlaatste optie worden. Wie het moeilijk heeft moet zoveel als mogelijk door betaald werk of door de basisinkomensverzekering geholpen worden. Als dit niet mogelijk blijkt in een beperkt aantal gevallen, kan een beroep gedaan worden op het laatste vangnet. Niemand mag immers verstoken blijven van de mogelijkheid een menswaardig bestaan te leiden. Menswaardig bestaan blijft essentieel en in die gevallen zal het OCMW een op maat ontwikkelde maatschappelijke dienstverlening moeten ontwikkelen die niet noodzakelijk financieel, maar bijvoorbeeld materieel en ondersteunend wordt ingevuld. Ook de Inkomensgarantie voor Ouderen en de inkomensvervangende tegemoetkomingen voor mensen met een handicap blijven gehandhaafd.

Of het nu om de prestaties van de nieuwe basisinkomensverzekering gaat, of om het bestaande leefloon, IGO en tegemoetkomingen, het blijft belangrijk ervoor te zorgen dat het niveau van de geldprestaties mensen echt in staat stelt om een menswaardig leven te leiden. Het bedrag ervan moet periodiek aangepast worden om betrokkenen in staat te stellen blijvend boven de (Europese) armoedegrens te blijven.

4.6 Onze gezondheidszorg

We besteden maar liefst 10 % van het BNP (35 miljard euro) aan onze gezondheidszorg. Van die 35 miljard euro betaalt de patiënt al meer dan 10 miljard euro uit eigen zak. Reeds vele jaren beperkt de discussie over gezondheidszorg zich tot het budgettaire plaatje.

Fundamenteel is dat Vlaanderen en Franstalig België er totaal verschillende visies op nahouden inzake de gezondheidszorg. De huisarts is Vlaams en het ziekenhuis is Franstalig, om het met een boutade te stellen. De Vlaming heeft een vaste huisarts die meestal over een elektronisch dossier beschikt en die als hoeder van dit patiëntendossier adequaat doorverwijst. In Franstalig België kiest men voor meer technische onderzoeken, rechtstreeks in het ziekenhuis. De ziekenhuizen rekenen hoge ereloon –en kamersupplementen aan, waardoor hospitalisatieverzekeringen zo duur worden dat ook de patiënt ze niet meer kan betalen. De taalgrens is dus ook een zorggrens.

Gezondheidszorg is een persoonsgebonden materie. De patiënt laat zich beïnvloeden door de huisarts, televisie en kranten. De zorgverstrekker wordt beïnvloed door het onderwijs en de gezondheidszorgcultuur waarin hij of zij is opgegroeid. Huisartsen en specialisten in opleiding moeten daarom een gevarieerde opleiding krijgen die hen in contact brengt met academische en niet-academische ziekenhuizen. Dit moet een plaats krijgen in de erkenningsprocedure zodat het samenspel arts-patiënt tot een gezondheidszorg leidt die de juiste keuzes maakt.

Deze vertrouwensrelatie staat echter meer en meer onder druk. Daarom wilden we al in 2007 diepgaande hervormingen doorvoeren. Die zijn nodig, want door de vergrijzing van de bevolking, de medisch-technische revolutie, de huidige gezondheidstoestand van de Vlamingen, ... moeten we omzichtiger met het geld omspringen. Maar ook in dit debat kwam amper beweging.

Nochtans vraagt bijvoorbeeld de situatie op het vlak van de geestelijke gezondheidszorg dringend om een coherente aanpak. Vlaanderen kampt nu al met enorm hoge zelfdodingcijfers die vergelijkbaar zijn met die in de Scandinavische landen. Zo zou de erkenning van de klinisch psycholoog ertoe kunnen leiden dat verschillende zorgverstrekkers elkaar kunnen vinden in de strijd voor een meer uitgebouwde geestelijke gezondheidszorg.

Door de vergrijzing komt ook de ouderenzorg in beeld wanneer we vragen om coherente bevoegdheden op het vlak van gezondheidszorg. De Vlaming wil zo lang mogelijk in zijn huis blijven wonen. De N-VA kiest strategisch en wil inzetten op thuisverpleging en thuiszorg (ook en meer dan vandaag in de context van een nakend levenseinde). Ook moeten we nu opties nemen voor onze rustoorden, maar ook hier botsen we op de limieten van onze bevoegdheden. De privésector kan hier in een partner zijn op voorwaarde dat kwaliteit gegarandeerd is en zorg toegankelijk/betaalbaar blijft.

Internationaal merken we nochtans een duidelijke tendens op om gezondheidszorg dichterbij de mens te organiseren. In Spanje, Italië, het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen heeft men de stap al gezet en de deelstaten volgens het subsidiariteitsbeginsel bevoegd gemaakt voor belangrijke delen van de gezondheidszorg. Vlaanderen vraagt dat het ook zijn gezondheidszorg in handen zou kunnen nemen. Het gaat daarbij overigens niet enkel om de centen, het gaat over efficiëntie. Nu zitten we met dubbel werk en acht verschillende ministers.

Voor de N-VA is het duidelijk dat de gezondheidszorg thuis hoort op het niveau van de gemeenschappen. Dit is de ultieme responsabilisering. Wanneer een gemeenschap meer investeert in preventie, zal deze gemeenschap daar ook voor beloond worden. Denk maar aan het halfslachtig compromis rond het rookverbod dat op het terrein onuitvoerbaar is gebleken.

De N-VA kiest voor een gezonde gezondheidseconomie. Ook hier kan onze economie zich vernieuwen. De farmaceutische industrie moet gekoesterd worden door ondernemen aantrekkelijk te maken, niet door samen alsmaar meer pillen te slikken. Het gebruik van generische en patentvrije geneesmiddelen wordt verder aangemoedigd door positieve bekrachtiging, iets wat Europa ons nu toelaat te doen en wat al in de praktijk wordt gebracht in Denemarken.

We streven naar een kwalitatieve gezondheidszorg. Vandaag de dag is de gezondheidszorg wereldtop dankzij de zorgverstrekkers en ondanks het systeem. Het kan beter: kwaliteitsgaranties zijn een noodzaak, maar dit mag ons niet doen verliezen in nutteloze administratie en procedures. De kerntaak blijft immers essentieel.

We moeten gezondheidsdoelstellingen durven vooropstellen die in overleg met het werkveld gerealiseerd worden. Dit gebeurt nu al gedeeltelijk in Vlaanderen. Een evenwicht moet gevonden worden tussen de vergoeding per prestatie en de forfaitaire vergoedingen voor het behalen van gezondheidsdoelstellingen.

De N-VA schakelt zich in een internationale logica in en wil de uitgaven in de gezondheidszorg objectiveren door de meest moderne wetenschappelijke inzichten (de zogenaamde *Evidence Based Medicine*) te hanteren als maatstaf voor een kostenbewuste en doelmatige zorg.

Verder pleiten we voor een verregaande digitalisering met respect voor de privacy om ons op die manier te ontdoen van alle administratieve rompslomp. Dit treft niet alleen artsen, maar ook apothekers, kinesitherapeuten, ziekenhuisdirecties, tandartsen en de intussen al 800 verpleegkundigen die zich nog uitsluitend bezighouden met puur administratieve taken. Zorgverstrekkers moeten dringend weer de mogelijkheid krijgen bezig te zijn met hun kerntaak: de patiënt.

De huisarts is en blijft de centrale gids in die gezondheidszorg. De patiënt zal gestimuleerd worden eerst langs de huisarts te passeren. Dit moet duidelijker financieel voelbaar zijn. De toegankelijkheid van onze gezondheidszorg loopt vlot via de huisarts, dankzij een gegeneraliseerde derdebetalersregeling waarbij enkel nog het remgeld is verschuldigd. Dit werkt drempelverlagend, ook voor sociaal zwakkeren, en vermindert het gebruik van spoeddiensten en de hieraan verbonden overconsumptie van onderzoeken en medische beeldvorming.

Een herwaardering van het huisartsenberoep moet ervoor zorgen dat er meer jongeren kiezen voor deze roeping. Meer artsen toelaten zonder dat je weet of ze wel degelijk huisarts willen worden heeft geen zin. De herwaardering van de intellectuele prestaties is hierin cruciaal zowel voor huisartsen als bepaalde specialisten. Stimuleren van groepspraktijken kan en mag, maar de N-VA vergeet niet dat meer dan helft van de huisartsen alleen werkt.

Multidisciplinair samenwerken moet van onderuit gestimuleerd worden. Apothekers in de nulde lijn worden zorgverstrekkers. De strijd tegen reclame voor geneesmiddelen en de illegale verkoop van geneesmiddelen moeten plaats ruimen voor de apotheker die gedegen informatie levert, op maat van de patiënt. Huisartsen, endocrinologen, bariatrische chirurgen, ... vinden elkaar in de strijd tegen obesitas. Kinesitherapeuten, fysiotherapeuten, huisartsen, sportartsen, cardiologen ... vinden elkaar in sportclubs, revalidatiecentra, ... Zo kan het zorgtraject – dat enkel populair is in Vlaanderen - als concept verder uitgebreid worden.

5. Durven veranderen naar een beter bestuur

5.1 Komaf maken met dubbelwerk

Er is niets mis met een sterke publieke dienstverlening. Overheidsuitgaven zijn per definitie niet verkeerd, zeker niet in een land met een open economie als de onze. Meer dan andere landen zijn we hierdoor blootgesteld aan externe economische schokgolven die we met een sterke overheid kunnen opvangen.

Hieruit leidt de N-VA echter niet af dat een grotere overheid per definitie ook tot betere economische prestaties leidt. In vergelijking met andere landen kampen we met een erg dure overheid die niet efficiënt werkt. Door onduidelijke bevoegdheidsafbakening kennen we bijvoorbeeld in het arbeidsmarktbeleid en de gezondheidszorg erg veel dubbelwerk. Die onduidelijkheid gooit de deuren open voor nog meer versnipperde beleidsmaatregelen waarvoor de belastingbetaler dubbelop moet betalen. Denk maar aan de initiatieven van Joëlle Milquet op het gebied van arbeidsmarktbeleid en het kankerplan van haar collega Laurette Onkelinx.

De federale overheid oefent daarenboven allerlei bevoegdheden uit en financiert die ook, terwijl die in feite al lang tot de deelstaten behoren. Daarmee doorkruist ze vaak het beleid dat de deelstaten op die terreinen reeds voeren (bijvoorbeeld gezondheidspreventie) en doorgaans zet ze die middelen ook heel inefficiënt in (bijvoorbeeld grootstedenbeleid).

Coherente bevoegdheidspakketten op al die domeinen waarvoor de deelstaten bevoegd zijn, zijn voor de N-VA een vanzelfsprekend gevolg van een confederale inrichting van dit land. Gedaan dus met lijstjes van bevoegdheden of instrumenten die slechts komma's en punten veranderen (de zogenaamde borrelnoten), maar de grond van de zaak feitelijk niet raken en zelfs opnieuw onduidelijkheid creëren op het niveau van beleidsuitvoering.

5.2 Woorden wekken, voorbeelden strekken

Politici moeten het goede voorbeeld geven en eerst voor eigen deur vegen. In Vlaanderen gebeurt dit en doet men het met minder regeringsposten. Federaal doet men het tegenovergestelde. De Vlaamse regering heeft slechts 9 ministers aangeduid en heeft onmiskenbaar slankere kabinetten in het leven geroepen. Federaal herschikte men de regeringsploeg in juli 2009 tot een ploeg van maar liefst 22 ministers en staatssecretarissen.

Met een confederaal systeem zullen er minder bevoegdheden op het huidige federale niveau overblijven en kunnen we het met minder ministers doen, met kleinere kabinetten en zonder staatssecretarissen. De senaat verliest zijn functie en wordt afgeschaft. De Kamer van Volksvertegenwoordigers wordt omgevormd tot een bondsparlement dat uit afgevaardigden van de deelstaatparlementen bestaat.

We verminderen dus ook het aantal parlementsleden. De N-VA vraagt dat – naar buitenlandse voorbeelden – duidelijke signalen komen betreffende de bezoldiging van politiek personeel. Tot slot herhalen we ons voorstel om de kostprijs van verkiezingsprogramma's te laten berekenen door het Rekenhof.

Ook van het Koningshuis wordt in dit verband een voorbeeldrol verwacht. Sowieso willen we het huidige dotatiesysteem afstemmen op een zuiver protocollaire rol die de Koning in een confederaal systeem zal opnemen.

5.3 Durven afslanken

De N-VA bewijst geen lippen dienst aan een efficiënte overheid. Waar we kunnen, moeten we met minder middelen een even goede of zelfs betere dienstverlening kunnen aanbieden. Een efficiënt werkende overheid is een cruciale factor voor onze competitiviteit. In een mondiale economie bepaalt de kwaliteit van de overheid onze economische slagkracht.

De vergrijzing van het overheids personeel biedt in dat opzicht een historische opportuniteit. Het federale ambtenarenkorps is het oudste in Europa en in 2009 zelfs van de hele OESO: 44 % is de 50 voorbij, 40 % gaat binnen 10 jaar met pensioen. Binnen die groep van 50-plussers behoort 60 % tot de lagere niveaus C & D. De pensioneringsgolf biedt de federale administratie een uitgelezen kans om een ingrijpende efficiëntieoefening door te voeren, zonder één enkel ontslag. Maar ook hier dreigen we de boot te missen: in 2009 'slaagde' de regering er in om het aantal ambtenaren met nog geen 100 te laten dalen, terwijl er bijna 2 000 met pensioen gingen. De personeelskosten stegen zelfs in plaats van te dalen.

Een afslanking van het ambtenarenapparaat en een verhoging van de efficiëntie van de overheid kan enkel op basis van een plan. De N-VA wil een selectieve afslanking doorvoeren op basis van een onderbouwde visie op de overheidstaken. Voor de ene taak moet het aantal ambtenaren behouden blijven of zelfs stijgen, voor andere zijn er minder ambtenaren nodig. Daaraan moeten ook instrumenten gekoppeld worden om de opgelegde verminderingen te kunnen afdwingen, bijvoorbeeld door in te grijpen op het loon van de leidende ambtenaren wanneer ze de doelstellingen niet halen.

Het Rekenhof dient de opdracht te krijgen om jaarlijks te rapporteren over de evolutie van het aantal ambtenaren en de personeelskosten.

Ongetwijfeld zou de federale overheid meer kunnen bespaard hebben door het voorbeeld te volgen van de Vlaamse overheid en in te zetten op een doorgedreven gebruik van ICT in de administratie (in OESO-termen staan we momenteel 22ste op 31 landen). De initiële startkosten van e-government worden snel terugverdiend en laten toe om meer producten en diensten in de markt aan te schaffen door elektronisch in te kopen. De overheid moet namelijk meer durven teruggeven aan de markt dan nu het geval is door middel van uitbesteding. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat de

overheid zelf voldoende competenties in huis heeft om de efficiëntiewinsten die daaruit voortkomen ook effectief te realiseren. Dit betekent immers een andere manier van werken. De overheid zal hier de nodige instrumenten voor moeten ontwikkelen.

Een overheid die inspeelt op de noden van mensen en bedrijven maakt haar ambtenaren mobiel en breed inzetbaar. Verschuivingen in de vraag van burgers en bedrijven benadrukken het belang van die interne mobiliteit. De statutenverschillen binnen de publieke sector moeten afgebouwd worden.

De N-VA wil dat er minder gepraat en meer beslist wordt. Vandaag wordt de federale regering bijgestaan door niet minder dan 600 adviesraden en commissies die de belastingbetaler jaarlijks naar schatting 2,5 miljoen euro kosten. Soms weten de ministers en staatssecretarissen zelfs niet van hun bestaan af. Wellicht liggen de kosten nog hoger. Ook hier moet bij de transformatie naar een confederaal model een efficiëntie-oefening worden doorgevoerd. De beleidsvoorbereiding, planning, adviesorganen en controle moeten slanker. Een doorschuifoperatie die leidt tot een grotere rechtstreekse dienstverlening aan de burger is noodzakelijk. De N-VA vraagt dat een lijst wordt opgemaakt van commissies en adviesraden die mogen verdwijnen.

5.4 Een ondernemingsvriendelijke overheid

Een goed investeringsklimaat is zonder twijfel de beste waarborg om extern kapitaal aan te trekken. Ondernemers vragen rechtszekerheid, een groeibevorderende fiscaliteit, lage loonkosten en lage administratiekosten, een goed werkende arbeidsmarkt, ... Dit stimuleert kapitaalverstreckers, starters en doorgroeiërs om projecten op stapel te zetten en nieuwe ideeën te lanceren.

'Regel matig' is ons motto. Het uitgangspunt van een ondernemingsvriendelijke overheid moet zijn ondernemerschap zo toegankelijk mogelijk te maken door regels die de marktwerking beperken weg te nemen, zonder aan de kwaliteit te raken.

De vermindering van de administratieve lasten is van cruciaal belang voor een ondernemingsvriendelijk klimaat en voor een versterking van het vertrouwen van burgers en ondernemingen in de overheidswerking. Dit veronderstelt een permanente en rationele afweging bij het opstellen van regels en het uitwerken van procedures. De N-VA wil een vermindering van de administratieve lasten met 25 %, dus met echte doelstellingen zoals dat nu al gebeurt in Vlaanderen. Zelfs de befaamde London School of Economics vond het in 2009 onverklaarbaar dat de Belgische federale overheid het vertikt zulke doelstellingen voorop te stellen (wat in strijd is met eerdere EU-afspraken die al dateren van 2007).

Prioritair moet daarbij ingezet worden op de vereenvoudigingsprojecten die de ondernemingen echt relevant vinden. De overheid moet prioritair inspelen op de ergernis die mensen ervaren bij het ondernemen.

Vermindering van regeldruk voor ondernemers en een betere uitvoering gaat hand in hand met de invoering van standaardisatie van gegevens en processen met behulp van open standaarden. Op basis van een gegevensstandaard wordt een eenduidige vertaling van de wetgeving gemaakt in een gegevenswoordenboek dat ingebouwd wordt in de systemen van zowel de overheid als het bedrijfsleven.

Ook de administratieve lasten van burgers moeten naar beneden worden gebracht en dit op de meest gevoelige knelpunten van burgers (uitoefenen van sociale rechten, belastingen, ziekte en overlijden, ...).

Het overlegplatform tussen de bedrijven en de douane moet uitgebreid worden door er andere departementen bij te betrekken. De N-VA meent dat een autonoom agentschap nog steeds de beste garantie biedt op een efficiënte douanedienst.

6. Durven veranderen voor energie en klimaat

6.1 Een eerlijke energiefactuur

De discussie omtrent de energiefactuur gaat niet alleen over de eenheidsprijs die de verbruiker betaalt, maar ook over energie-efficiëntie en efficiëntie van het energiebeleid. Voorstellen inzake het prijsbeleid voor energiegebruik zijn goedkoop, maar dan alleen in de figuurlijke betekenis van het woord.

Aan de stijgende energiefactuur voor de gewone en professionele verbruiker werd ook tijdens de voorbije regeerperiode niets gedaan. Met Electrabel als vragende partij had het protocolakkoord dat de regering onderhandelde met de energiereus nochtans alle ingrediënten om een succes te worden. Na zwaar lobbywerk werden er echter te zware toegevingen gedaan. Geen structurele bijdrage, minimale beloften en een versterkte marktpositie voor een bedrijf dat al monopolist was. Electrabel kan dus ongestoord verder de prijs bepalen. Consumenten en bedrijven blijven te veel betalen.

Inzake het energiebeleid moet de regering slagkrachtig optreden. De burger moet energie kunnen kopen tegen een eerlijke kost bij de leverancier van zijn keuze. Dit houdt in dat de markt volledig vrij is en optimale omstandigheden garandeert voor concurrentie. Dit zal niet alleen de consumenten ten goede komen, maar ook het investeringsklimaat verbeteren voor nieuwe spelers, wat dan weer een positieve weerslag heeft op de economie.

Voor de gewone consument moet de energiefactuur dalen. Daarom ijvert de N-VA voor een nieuwe 'Pax Electrica' door middel van een bindende overeenkomst. Het nefaste en juridisch waardeloze protocolakkoord dat de regering afsloot met Electrabel moet opnieuw onderhandeld worden met strengere voorwaarden. Nieuwe spelers op de markt moeten er door aangemoedigd worden en de producenten van kernenergie moeten structureel investeren in hernieuwbare bronnen in ruil voor de voor hen goedkope kernenergie. Hierdoor zal de markt concurrentiëler worden en zal de prijs voor de consument zakken. Naast het akkoord moet er ook werk gemaakt worden van een transparante en efficiënte energiebeurs (voor alle vormen van energie) en de versterking van het markttoezicht.

6.2 Naar de kern van het energievraagstuk

De N-VA wil het debat over de kernenergie voeren los van alle dogma's. Kernenergie zal deel moeten uitmaken van onze energiemix als we rekening willen houden met het klimaat, de energiezekerheid en de marktwerking. Wanneer we geconfronteerd worden met schaarse fossiele brandstoffen, een dreigende klimaatopwarming en een gebrekkige concurrentie op de energiemarkten, kunnen we geen enkele optie uitsluiten in onze energiemix.

We moeten de wet op de kernuitstap durven objectiveren en terugdraaien. Dit ontslaat ons niet van de plicht om prioritair werk te maken van een grotere energie-efficiëntie en het mag ook geen vrijgeleide zijn om niet te investeren in hernieuwbare energie. Onze troeven inzake onderzoek moeten we daarbij optimaal durven inzetten. We investeren in onderzoeksprojecten naar generatie IV reactoren zoals het MYHHRA-project, die veiliger en meer energie leveren en de mogelijkheid bieden om de radioactiviteit van het afval sterk te verminderen.

6.3 Durven veranderen voor een veranderend klimaat

Volgens de voortgangsrapporten van de FOD Energie zal België de door de EU opgelegde doelstellingen wat betreft hernieuwbare energie niet halen. België moet tegen 2020 13 % van zijn energie opwekken uit hernieuwbare bronnen. Er blijft in België nog te veel potentieel onbenut om werk te maken van een groene economie die onze jobs én het klimaat zou kunnen redden.

Energie zal in de toekomst ongetwijfeld voor een belangrijk deel uit hernieuwbare bronnen moeten worden opgewekt. Daarom is het van belang dat we in dit land de doelstellingen halen die de Europese Unie oplegt. Het is uitgesloten dat we in dit belangrijk dossier achterop blijven hinken. Een groene economie schept immers ook banen en welvaart. Uitgangspunt hierbij is kostenefficiëntie: men moet op zoek durven gaan naar de meest rendabele manier om deze doelstelling te bereiken. Het subsidiebeleid inzake hernieuwbare energie mag dus niet leiden tot nieuwe kosten voor onze ondernemingen. Zo moeten nieuwe projecten voor windenergie uit zee met flexibele subsidiëring ondersteund worden, aangepast in functie van de gebruikte technologie en op basis van een flexibele tijdsduur, maar wel met 100 % rechtszekerheid.

Het ontbreekt de Europese Unie aan daadkracht om uit de impasse te raken. Als voorzitter van de Europese Unie moet België in nauw overleg met de deelstaten er mee voor zorgen dat de volgende klimaatmeeting van de Verenigde Naties in Cancun evenwichtig verdeelde, maar ambitieuze resultaten oplevert.

De N-VA stelt daarom een verhoogde energie-efficiëntie als absolute prioriteit voor. Energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik zijn niet of nauwelijks ingeburgerd bij de federale overheid. De overheid moet in combinatie met investeringen in hernieuwbare

energie ernstig werk maken van een verlaging van het energieverbruik van haar gebouwenpark. Door gericht te investeren in rationeel energiegebruik kan worden bespaard op de overheidsuitgaven en verlagen we de milieudruk. Op deze manier nemen we onze verantwoordelijkheid op en geven we een goed voorbeeld aan onze burgers.

Onze energiekost moet niet alleen betaalbaar zijn, maar ook duurzaam. Het energieverbruik moet ook drastisch dalen (volgens de Europese richtlijn moeten we tegen 2020 20% energie-efficiënter zijn) en de productie ervan moet bij voorkeur zo groen mogelijk zijn. Om dit te bereiken is een geleidelijke transitie naar een groenere economie onontbeerlijk. Een krachtdadige overheid begeleidt deze overgang en geeft het goede voorbeeld.

Een groene fiscaliteit mag niet dienen om de staatsfinanciën aan te zuiveren maar moet dienen om de groene economie, efficiënte energiezuinige installaties en de productie van energie uit hernieuwbare bronnen te ondersteunen en aan te moedigen.

6.4 Deelstaten energie geven

Het is onlogisch dat er geen stappen werden ondernomen om de deelstaten een eigen energiebeleid te laten voeren. Tegengestelde belangen bemoeilijkten goede oplossingen. Hoewel het zwaartepunt van het beleid inzake energie, klimaat en leefmilieu bij de Europese Unie ligt, is dit land zeker niet gebaat bij een versnippering van bevoegdheden tussen de verschillende entiteiten.

De deelstaten moeten een eigen energiebeleid voeren door een coherente overdracht van alle bevoegdheden: windenergie in de Noordzee, energieproductie en -transport, tarievenbeleid, leefmilieu (productbeleid) en duurzame ontwikkeling moeten daarom prioritair worden overgeheveld.

7. Durven veranderen voor mobiliteit

7.1 Durven sturen met alle vervoerswijzen

Files tasten de economische slagkracht aan en zorgen voor overbodig brandstofgebruik en milieuschade: de directe economische schade van de congestie op zowat alle (vooral Vlaamse en Brusselse) wegen wordt geschat op 437,5 miljoen euro (2007). Tegen 2020 kan deze oplopen tot 636,4 miljoen euro. Hierdoor dreigen we onze centrale ligging niet langer als troef te kunnen uitspelen. We lopen de economische baten mis en we zadelen onszelf op met schadelijke effecten op mens en milieu.

Het spreekt voor zich dat we het aandeel van het goederenvervoer via het spoor maar ook via de binnenvaart en door middel van pijpleidingen moeten optrekken om het vrachtvervoer op onze wegen te beheersen. We vertrekken van een efficiënt gebruik van alle vervoersmodaliteiten of een combinatie daarvan. Alle modi moeten samen zorgen voor een duurzaam vervoer. Iedere vracht moet kiezen voor de meest voordelige inzet van middelen. De N-VA kiest voor een rationele benadering waarbij de bedrijven zelf de keuze maken en de overheid de randvoorwaarden schept voor alle vervoersmodi.

Stimuli voor spoor en binnenvaart worden binnen het kader van wat Europees toelaatbaar is gericht ingezet zodat deze meer concurrentieel worden met het wegtransport. Subsiëring van het goederenvervoer per spoor moet gefocust worden op langere afstanden. Ook moet de opstart van bloktreinen – complete treinen voor één bedrijf en ideaal voor het transport van grote hoeveelheden – ondersteund worden. Eénmaal opgestart zullen bedrijven sneller naar de trein overstappen. Ook een meer performante dienstverlening zoals een betere informatie over de aankomst van treinen zal bedrijven motiveren om de weg te verlaten. Op de weg moet het proefproject voor ecocombi's alle kansen krijgen.

Tot slot moet de liberalisering van het goederenvervoer per spoor alle kansen krijgen. Concrete obstakels moeten uit de weg worden geruimd, onder meer op het vlak van opleiding en certificering. De scheiding tussen infrastructuurbeheerder Infrabel en exploitant B-Cargo moet duidelijk zijn zodat alle exploitanten gelijke toegang tot het spoor hebben en een gelijkwaardige concurrentiële positie kunnen innemen.

7.2 Verkeersveilig, verkeersveiliger

De voorbije jaren zijn er flink wat inspanningen geleverd om de verkeersveiligheid te verhogen. Met resultaat. Toch blijft elk letselongeval en elk slachtoffer er één te veel. Een geïntegreerd verkeersveiligheidsbeleid zet in op educatie, veilige infrastructuur en handhaving als sluitstuk. Om Vlaanderen toe te laten dit beleid uit te voeren is de overdracht van de verkeersreglementering, het toezicht, de rijopleiding en de sensibilisering noodzakelijk. De N-VA blijft ook voorstander van de consequente uitvoering van de 20 jaar oude wetgeving op het rijbewijs met punten.

Door jarenlang kleine aanpassingen door te voeren aan de Wegcode is een onontwarbaar kluwen van regels en uitzonderingsregels ontstaan. De N-VA wil de Wegcode en alle verkeersregels volledig vereenvoudigen, stroomlijnen en afstemmen op de visie van de gewesten. Het wachten op federale ongevallencijfers duurt nog altijd veel te lang. Vlaanderen moet daarom een eigen Vlaamse verkeersongevallenanalyse ontwikkelen als onderdeel van een Vlaams statistisch apparaat.

De N-VA wil dat de inspanningen van lokale politiekorpsen terugvloeien naar die politiezones, gemeenten en deelstaten die echt werk maken van verkeersveiligheid. 67 % van de verkeersboetes wordt in Vlaanderen geïnd (in Wallonië 21 % en in Brussel 12 %), maar slechts 58 % daarvan vloeit terug naar Vlaanderen. Het verkeersveiligheidsfonds is daarvoor geen goede basis.

De N-VA wil het keurings- en het verzekeringsbewijs voor alle voertuigen zichtbaar in de wagen aanbrengen. Het opsporen en bestraffen van diegenen die hiermee niet wettelijk in orde zijn, is een prioriteit.

7.3 Rationeel investeren in het spoor

De opsplitsing van infrastructuur en exploitatie in niet twee, maar drie bedrijven, heeft tot verkeerde prioriteiten in de investeringspolitiek van de NMBS geleid. De Europese Commissie heeft België al in 2008 in gebreke gesteld omwille van deze complexe structuur. Vooral de NMBS-holding biedt geen toegevoegde waarde. Zo zou het veel beter zijn dat de investeringen in stationsomgevingen terecht komen bij Infrabel, dat na de opdeling in drie entiteiten de meest betrouwbare indruk heeft nagelaten.

Ook blijft de absurde 60/40-verdeelsleutel overeind en is de afstemming en het overleg tussen De Lijn en de NMBS voor personenvervoer erg beperkt. In Vlaanderen werd intussen het spoornet georganiseerd in functie van de vraag, in Wallonië blijven onrendabele stations en spoorlijnen bestaan. Dit moet ophouden. Vlaanderen heeft een aantal pogingen ondernomen om meer vat te krijgen op de NMBS, zonder succes. Net zoals de deelstaten al verantwoordelijk zijn voor de wegen, moet Vlaanderen ook verantwoordelijk worden voor de spoorwegen op zijn grondgebied. De deelstaten beslissen dan autonoom over welke infrastructuur ze moeten beschikken in functie van mobiliteitsoplossingen, en niet omwille van communautaire wafelijzers. Voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat regionalisering een goede samenwerking niet onmogelijk maakt.

Na de liberalisering van het goederenvervoer per spoor is ook het binnenlands personenvervoer aan de beurt. Dit opent het perspectief op een rationeel investeringsbeleid. Concreet moet het mogelijk zijn voor de deelstaten om de exploitatie van personenvervoer in handen te nemen en sterkere openbaarvervoersassen uit te bouwen voor het woon-werkverkeer. Overigens moet Vlaanderen ook in het goederenvervoer een strategie ontwikkelen die inspeelt op de liberalisering en die aansluit bij de behoeftes van onze zeehavens.

De N-VA is voorstander van een volledige tariefintegratie zodat één elektronisch vervoersbewijs volstaat voor alle openbare vervoersmodi (De Lijn, MIVB, TEC, NMBS). Voor de N-VA is - nu alle studiewerk achter de rug is en de eerste werken begonnen zijn- de verdere uitvoering van het Gewestelijk Expresnet de sleutel om de mobiliteitsproblemen van en naar de hoofdstad op te lossen. Dit wordt gecombineerd met de inspanningen van De Lijn en andere investeringen van Vlaanderen in de capaciteit en het verkeersmanagement.

De stiptheid en de communicatie van de NMBS zijn meer dan ooit voor verbetering vatbaar. De algemene tevredenheid van de pendelaars daalde de laatste jaren dan ook, en de gebruikers haalden daarbij vooral stiptheid en treinverbindingen, veiligheid en comfort aan als knelpunten. De relatie tussen de resultaten van de NMBS en de overheidssubsidiëring moet sterker en duidelijker worden. Een onafhankelijke auditor meet de voortgang op, gebruikersorganisaties worden betrokken.

Mobiliteit is voor de N-VA een basisbehoefte. Het stakingsrecht is niet onbeperkt maar begrensd door het recht op arbeid en het recht op mobiliteit van anderen. Er moet een plan opgemaakt worden om een minimale dienstverlening te voorzien, samen met De Lijn, TEC en MIVB. Daarbij mag vanzelfsprekend de veiligheid van reiziger en werknemer niet in het gedrang komen. Een goed sociaal klimaat en duidelijke procedures moeten er dan voor zorgen dat de reiziger niet gegijzeld wordt door stakingen.

7.4 Werk durven maken van een luchtvaartbeleid

Zowel voor de luchthaven van Zaventem als voor de regionale luchthavens is het creëren van een gelijk speelveld binnen België van belang en dit zowel in de aanpak van geluid, de organisatie en financiering van de veiligheid, de beveiliging en de luchtverkeersleiding als in de toepassing van de sociale wetgeving. De omzetting van Europese regelgeving mag geen aanleiding geven tot nieuwe obstakels voor een Vlaams luchthavenbeleid.

Recent werd Belgocontrol – het bedrijf dat instaat voor het beheer en de controle van het luchtverkeer – gekwalificeerd als het minst efficiënte bedrijf van alle bedrijven voor luchtverkeersleiding en –controle in Europa. De Vlaamse regionale luchthavens mogen dan ook niet opgezadeld worden met de inefficiëntie en het gebrek aan transparantie van de kosten voor de luchtverkeersleidingsdiensten die Belgocontrol levert.

Inzake de ontwikkeling van de luchthaven in Zaventem pleiten we voor een gezond evenwicht tussen de economische ontwikkelingen van en rond de luchthaven en de leefbaarheid van de omgeving. Dit beleid moet integraal door Vlaanderen worden aangestuurd. Inzake het baangebruik en de nachtvluchten pleiten we voor een evenwichtige en billijke verdeling van de hinder, voldoende stille momenten, aandacht voor de bevolkingsdichtheid en een stabiel juridisch kader.

Momenteel ligt de vraag voor m.b.t. de uitbreiding van het aantal afhandelaars op de luchthaven, de diensten die instaan voor het laden en lossen van vliegtuigen (zowel bagage als vracht). De N-VA wil dit vraagstuk bekijken in functie van de economische ontwikkeling, de effecten op de luchtvaartactiviteiten en de veiligheid op de luchthaven.

7.5 Deelstaten mobieler maken

Het overhevelen en coherenter maken van de resterende bevoegdheden inzake mobiliteit, luchthavenbeleid en verkeersveiligheid moeten Vlaanderen en Wallonië in staat stellen om onze centrale ligging in Europa beter te benutten. Belangrijke elementen zijn de verkeersfiscaliteit, de sensibilisering, de statistieken, de onteigeningsbevoegdheid, de veiligheidsnormering en de politionele bevoegdheden op de binnenvaart.

8. Durven veranderen voor justitie en veiligheid

8.1 Verschillende inzichten vragen om volwassen antwoorden

Minister van Justitie Stefaan De Clerck stelde bij zijn aanstelling vast dat er niets veranderd was in tien jaar tijd. Voor ons is duidelijk waarom. Vlamingen en Franstaligen verschillen fundamenteel van visie. Denk maar aan de hervorming van het gerechtelijk landschap (o.a. de creatie van eenheidsrechtbanken) en het jeugdsanctierecht. Recht en veiligheid zijn nochtans kerntaken van de overheid.

Justitie is een bedrijf in moeilijkheden. De broodnodige hervorming van het gerechtelijk landschap, besproken tijdens het "Atomiumoverleg", is een stille dood gestorven. De N-VA stelde vast dat er zeker langs Franstalige zijde geen bereidheid bestond om te werken aan een grondige en fundamentele hervorming van justitie in het belang van de rechtzoekende.

Het vertrouwen van de burger in justitie is nochtans erg klein. Justitie wordt gekenmerkt door een enorme gerechtelijke achterstand, een gevoel van straffeloosheid bij zowel burgers, politie politie als, helaas, bij criminelen. Een gebrekkige informatisering, overdreven formalisme in het procesrecht, overvolle gevangenissen en stakingen bij het penitentiair personeel zijn dagelijkse symptomen.

Voor de N-VA blijft justitie een topprioriteit die alle mogelijke aandacht moet krijgen zodat de dienstverlening sneller, efficiënter en daadkrachtiger wordt. De N-VA wil een rechtssysteem met een goede wetgevingskwaliteit, een goede handhaving en een goede rechtspleging. Dat zijn de drie essentiële taken van justitie. Om van justitie een goed geoliede machine te maken zijn vergaande hervormingen nodig. De organisatie is verouderd, de informatisering loopt spaak, de gevangenissen zitten overvol en zijn oud... Na jaren van immobilisme wordt het tijd dat de politiek haar nek durft uit te steken en de nodige beslissingen neemt. Het wordt tijd dat de heilige huisjes worden afgebroken. Die vraag gaat niet alleen uit van de burger maar ook (en vooral) van de magistratuur zelf.

Zoals in andere landen (Canada, Zwitserland, Duitsland, VS) moet het veiligheids- en justitiebeleid georganiseerd worden door de deelstaten. Een eerste stap kan gezet worden door de aanstelling van een Vlaamse minister van Justitie waardoor Vlaanderen bevoegd wordt voor de vervolgingsprioriteiten. De regering organiseert dan via een samenwerkingsakkoord de voortdurende zeggenschap van de deelstaten bij het bepalen van de vervolgingsprioriteiten van de misdrijven bepaald in de decreten in het kader van hun eigen bevoegdheden.

8.2 Een moderne en toegankelijke justitie

De N-VA is voorstander van de “eenheid van rechtsmacht” zodat de rechtzoekende via één toegangsdeur naar de rechtbank gaat en waarbij een echte meerwaarde wordt gerealiseerd door een filterfunctie en correcte doorverwijzing. Binnen deze nieuwe ordening moet een duidelijke en logische bevoegdheidsverdeling tot stand komen door middel van de oprichting van eenheidsrechtbanken per gerechtelijk arrondissement waarin bestaande rechtbanken worden geïntegreerd. Een uitzondering wordt gemaakt voor de vrederechter die in hoofdzaak een verzoenende rol speelt en die vooral op lokaal vlak erg actief is.

Sommige magistraten zijn overbelast, terwijl anderen te weinig om handen hebben. Een werklasmeting is nodig, waarbij kan gewerkt worden met meer ambulante rechters om tijdelijke overbelasting in rechtbanken op te vangen. De N-VA wil ijveren voor een betere administratieve omkadering van de magistraten. Een verbetering van het statuut, zowel inhoudelijk als financieel, kan ertoe leiden dat de beste juristen zouden kiezen voor de magistratuur.

Managementtechnieken moeten hun weg vinden naar de parketten en rechtbanken, waarbij een korpschef een ‘manager’ moet worden. Het aantal arrondissementen moet voor de N-VA verminderen van de huidige 27 naar 10. Deze arrondissementen vallen dan samen met de provincies. Dit is een belangrijke stap in de richting van een efficiënt georganiseerd gerecht. Agenten uit de Vlaamse Rand mogen niet langer geconfronteerd worden met substituten van wacht die enkel aandacht hebben voor grootstedelijke criminaliteit en bovendien amper kunnen communiceren met agenten door een gebrekkige kennis van het Nederlands. De splitsing van het gerechtelijk arrondissement B-H-V is noodzakelijk, zowel voor parket als voor rechtbank. Naast een Franstalige rechtbank voor Franstalig Brussel wordt een Nederlandstalige rechtbank voor Nederlandstalig Brussel en Halle-Vilvoorde opgericht.

Justitie kreunt onder een overvloed aan adviesraden. Het wordt tijd dat hierin gesnoeid wordt met het oog op een efficiënte en vereenvoudigde organisatie van de gerechtelijke wereld. Door de bevoegdheid van de Raad van State te beperken tot normatieve of algemene besluiten zal de werklasmte gevoelig afnemen, waardoor de huidige achterstand er versneld kan weggewerkt worden.

8.3 Snellere en moderne procedures

De N-VA is voorstander van de versnelde invoering van de elektronische justitie (e-justice). De informatisering is door een wanbeleid van de vorige regeringen naar de haaien geholpen.

De rechtbanken moeten via moderne communicatiemiddelen en instanties vlot bereikbaar zijn. De balie, gerechtsdeurwaarders, rechtzoekenden en de griffie moeten elektronisch berichten kunnen uitwisselen. Ook andere informatie moet vlot beschikbaar

zijn langs elektronische weg. Na kennisname van de argumenten van de partijen, is de rechter verplicht na te gaan of een minnelijke regeling tot stand kan komen via actieve bemiddeling tussen de partijen. Bemiddeling moet zoveel mogelijk gestimuleerd worden.

8.4 Rechtvaardig strafbeleid

De burger moet er zeker van zijn dat de samenleving op een billijke en correcte manier reageert op misdrijven. Het kan niet de bedoeling zijn dat straffen van minder dan 3 jaar gevangenisstraf in de praktijk niet of nauwelijks worden uitgevoerd. Op die manier creëert men een gevoel van straffeloosheid bij criminelen. Bij de sanctie zijn zowel het bestraffende element als de re-integratie in de samenleving zeer belangrijk.

Daarom moet een ruim scala aan bestraffingmogelijkheden bestaan: naast de klassieke vrijheidsberoving en geldboete moeten de alternatieve straffen een ruime toepassing vinden. Er moeten voldoende middelen worden vrijgemaakt om werkstraffen mogelijk te maken. Daarnaast moet het huidige falende beleid inzake het gebruik van enkelbanden aangepakt worden, waar men geconfronteerd wordt met lange wachttijden en het uitblijven van de nodige investeringen.

De N-VA blijft voorstander van een volwaardig jeugdsanctierecht waarbij jongeren die een misdrijf hebben begaan daadwerkelijk gestraft worden met een opvang op maat én een recht van verdediging. Bestrafen staat dus naast beschermen.

Minder strafrecht, meer administratieve sancties: vooral in het verkeer moeten de niet betwiste verkeersinbreuken, die geen schade of letsel hebben veroorzaakt, louter administratief afgehandeld worden, met een mogelijkheid tot beroep bij de rechtbanken voor wie de inbreuken betwist. De N-VA pleit verder voor een performant snelrecht waarbij justitie in staat moet zijn om snel te reageren op criminaliteit. Overdreven formalisme in de rechtspraak moet verhinderd worden. Straffeloosheid wegens vormfouten of nietigheden kan alleen wanneer de fundamentele principes van de rechten van verdediging of de rechtstaat geschonden worden. Het genaderecht van de Koning is een middeleeuwse praktijk die afgeschaft moet worden. Het komt toe aan de strafuitvoeringsrechtbanken om gemotiveerd over een strafvermindering of – kwijtschelding te oordelen en niet aan de Koning die dat willekeurig en ongemotiveerd kan doen.

8.5 Een doortastend gevangenisbeleid

Er is een duidelijke nood aan nieuwe gevangenissen om de bestaande gevangenissen te ontlasten en het peerdure contract met de gevangenis van Tilburg zo snel mogelijk te kunnen ontbinden. Een uitbreiding van de capaciteit is de enige constructieve oplossing voor dit probleem, naast een uitbreiding van het scala aan alternatieve bestraffingsmethoden en de uitwijzing van buitenlandse gevangenen naar hun land van herkomst.

40 % van de gedetineerden heeft een vreemde nationaliteit. Er moet bij voorrang werk gemaakt worden van bilaterale akkoorden met landen waarvan veel burgers bij ons in de gevangenis zitten, met het oog op repatriëring van de gevangene. In die akkoorden moet bepaald worden dat de veroordeelde geen toestemming moet geven om uitgewezen te worden en de straf in zijn geboorteland uit te zitten.

Geïnterneerden kunnen niet langer in gewone gevangenissen worden opgesloten. Ze moeten een behandeling krijgen in functie van hun medische en psychologische situatie en dit in daartoe geschikte forensische instituten. Geïnterneerden hebben immers nood aan een therapeutische behandeling, waarvan responsabilisering voor hun daden deel moet uitmaken. Dergelijke behandeling ontbreekt in gewone gevangenissen en daar worden noch de geïnterneerde, noch de maatschappij beter van.

Exacte cijfers over recidive zijn niet beschikbaar. Wat wel vaststaat is dat in ons land zeer veel veroordeelden na hun straf hervallen en terug het slechte pad opgaan. Ten eerste moet er eindelijk werk gemaakt worden van het beloofde "recidivemeetsysteem" om duidelijkheid te scheppen. Ten tweede moet voor elke gedetineerde een gedetailleerd reïntegratieplan opgesteld worden en moeten de reïntegratietrajecten aan de werkelijkheid worden getoetst. Dit gebeurt nu te weinig.

8.6 Veiligheid eerst

Justitie lijkt het onderspit te moeten delven tegen de georganiseerde criminaliteit. Misdrijven worden minder vaak aangegeven: "Het helpt toch niet". Bovendien blijft de ophelderingsgraad bedroevend laag. Naar aanleiding van de onlusten in Brussel, werd de illusie gewekt dat door de invoering van nultolerantie en snelrecht meer delinquenten zullen gestraft worden. Straffen van minder dan drie jaar worden echter niet uigevoerd, waardoor een gevoel van straffeloosheid heerst.

In onze hoofdstad moet een prioriteit worden gemaakt van de bestrijding van de onveiligheid. Vooraleer de invoering van een nultolerantie kan renderen, dient immers eerst de straffeloosheid aangepakt te worden. De straffeloosheid moet prioritair aangepakt worden, onder andere door veroordeelden hun straf ook daadwerkelijk te laten uitzitten.

De federale middelen voor de politiezones moeten evenwichtig verdeeld worden over de deelstaten. Jaarlijks gaat er bijna 900 miljoen euro van de federale overheid naar de

politiezones in België. Amper 47 % daarvan gaat naar Vlaanderen. De scheeftrekkingen in het verkeersveiligheidsfonds zijn dus maar het topje van de ijsberg.

De N-VA wil een norm voor politieaanwezigheid voor de echte politietaken op het gebied van veiligheid en ordehandhaving. De N-VA eist ook concrete en afdwingbare doelstellingen inzake criminaliteitscijfers en de ophelderingsgraad. De politie moet zich concentreren op haar kerntaken: de efficiënte bestrijding van de criminaliteit. Dit houdt in dat ze ontlast wordt van administratieve formaliteiten.

In Vlaanderen is zowat iedereen het erover eens dat grotere en slagkrachtige politiezones samengesteld moeten worden. Vooral in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat onderverdeeld is in zes politiezones, staan de grenzen van de zones een efficiënte misdaadbestrijding in de weg. Toch werd op vraag van de PS de mogelijkheid gecreëerd om politiezones nog verder op te delen. Vers geld voor Brussel moet gekoppeld worden aan een verregaande rationalisering van het bestuur, ook op dit punt. De zes zones van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten samensmelten tot één politiezone. In Vlaanderen worden de politiezones afgestemd op de resultaten van de verdere interne staatshervorming waar gestreefd wordt naar grotere bestuurskrachtige lokale overheden/gemeenten.

Met de politiehervorming werd de verplichte tweetaligheid voor alle agenten van de Brusselse politiezones ingevoerd. De overgangperiode daarvoor verstreek reeds in 2006. Toch blijkt dat nog steeds slechts 51 % van het Franstalige politiepersoneel ook Nederlands kent. Bij de Nederlandstalige personeelsleden ligt de tweetaligheid op 83,2 %, een enorm verschil. Alle Brusselse politieagenten moeten tweetalig zijn zoals wettelijk is voorzien. Nu reeds krijgt al wie tweetalig is een premie of financiële bonus, gewoon omdat men de wet naleeft ... Dan verdient wie de wet niet toepast toch ook een malus of loonsinkorting? Met een bonus-malussysteem willen we tweetaligheid blijven stimuleren met een premie, het gebrek aan tweetaligheid straffen we met minder loon.

Veiligheid is meer dan een goedwerkende politie en justitie. Onveiligheid moet integraal en radicaal aangepakt worden. Het vereist in eerste instantie het 'hermodellieren' van de samenleving. Vandaar ons pleidooi voor een preventiebeleid op het vlak van onderwijs, werkgelegenheid, armoedebestrijding, huisvesting en inburgering. Vandaar ook ons pleidooi voor burgerschap met rechten én plichten.

De N-VA wil dat de politieke rechten van lokale politieagenten gerespecteerd worden, en hun onverkiesbaarheid dus in bepaalde gevallen opgeheven wordt. De N-VA wil dat lokale politieagenten mogen kandideren voor een lokaal of provinciaal politiek mandaat in een gemeente of provincie buiten de politiezone waar ze in principe hun opdracht vervullen.

8.7 Drugsbeleid

Volgens de N-VA kan men niet tegelijkertijd gedogen én ontraden. Men moet daarom inzetten op intensieve preventiecampagnes en sensibilisering.

De N-VA verzet zich uitdrukkelijk tegen een gedoogbeleid. Drugs mogen niet gelegaliseerd worden. De overheid moet steeds strafrechtelijk kunnen ingrijpen wanneer er sprake is van problematisch gebruik zodat de gebruiker en zijn omgeving op een efficiënte manier kunnen worden beschermd. Het moet duidelijk zijn dat de behandeling van de verslaafde altijd prioritair is aan de vervolging. De productie en handel in drugs moet wel stevig aangepakt worden.

Wij beseffen echter dat sommige softdrugs een hoge graad van sociale aanvaarding kennen. Hier moet de overheid een duidelijk signaal geven door problematisch gebruik te begeleiden en handel te bestraffen. De recreatieve gebruiker vervolgen levert op zich echter niets op. Iemand die op een problematische manier drugs gebruikt moet steeds eerst de kans krijgen behandeld te worden vooraleer men strafrechtelijk optreedt. Het kan niet de bedoeling zijn een heksenjacht te organiseren op iedere softdruggebruiker, maar het is belangrijk dat de grenzen duidelijk afgebakend zijn.

Sommige middelen hebben natuurlijk ook positieve eigenschappen die mensen kunnen helpen. Het medische gebruik van bepaalde softdrugs moet men toelaten en ondersteunen. Wetenschappers krijgen de mogelijkheid om legaal klinische studies uit te voeren met softdrugs, zoals cannabis, in de strijd tegen bepaalde (chronische) ziekten.

8.8 Voldoende en goed geschoold veiligheidspersoneel

Het kan niet zijn dat beklagden worden vrijgesproken omdat ze, ondanks bewezen feiten, niet voor de rechter kunnen verschijnen omdat er te weinig veiligheidsbeambten beschikbaar zijn voor hun transport.

De tegenwerking op federaal niveau van de opleiding secundair na secundair integrale veiligheid moet ophouden. Deze 1-jarige studierichting geeft jongeren de kans om met een stevige basis en zelfs vrijstellingen te starten aan de opleiding tot brandweerman en inspecteur van politie om de slaagkansen te doen stijgen.

Penitentiair beambten hebben recht op een doorgedreven opleiding, naar analogie met de opleiding voor politieagenten. Ze werken immers in een moeilijke en gespannen werkomgeving, waar opgeleid personeel geen overbodige luxe is. Op die manier zullen ze beter gewapend zijn in geval van problematische situaties, wat de veiligheid binnen de gevangensystemen alleen maar kan bevorderen.

9. Durven veranderen naar een asiel- en migratiebeleid dat Vlamingen wel willen

9.1 Een barslecht federaal beleid

Dit hoofdstuk kan niet beginnen zonder een beschrijving van het barslecht beleid dat federaal werd gevoerd. Nergens anders heeft deze regering zo gefaald. Vooral sinds het hele beleid in Franstalige handen werd gegeven, werd een waar open grenzenbeleid gevoerd. In juli 2009 werden de staatssecretarissen Wathélet en Courard immers bevoegd voor respectievelijk migratie en asiel en maatschappelijke integratie. De regeringspartijen CD&V en Open Vld, gaven zo alle sleutels voor het migratiebeleid in handen van PS en cdH. Kort daarna werd het rampzalige regularisatieakkoord gesloten, de start van een desastreus migratiebeleid dat haaks staat op wat de Vlamingen in 2007 al massaal afwezen.

Dat regularisatieakkoord bracht in de praktijk een collectieve regularisatiegolf op gang. De criteria waren immers zo ruim, dat zowat alle aanvragers voor de regularisatie in aanmerking kwamen. Ondertussen is nog steeds niet duidelijk hoeveel vreemdelingen op basis van deze maatregel precies geregulariseerd werden, maar het gaat om tienduizenden mensen.

In ruil voor deze soepele regularisatie, wilden de Vlaamse partijen strengere criteria voor gezinshereniging en naturalisatie. Zover is het, door obstructie van de Franstalige partijen, echter nooit gekomen.

De opvangcentra voor asielzoekers zitten al meer dan een jaar overvol. Meer dan 1.200 mensen werden in hotels ondergebracht. Anderen stapten naar de rechtbank en kregen enorme dwangsommen toegewezen doordat de federale regering faalde. Tot slot werd ook geprobeerd om door een wel zeer onevenwichtig spreidingsplan de grote meerderheid van asielzoekers bij Vlaamse OCMW's onder te brengen.

Het opengrenzenbeleid, de opvang van asielzoekers in hotels, de toewijzing van dwangsommen en de betaling van financiële steun en een gebrekkig uitwijzingsbeleid hebben een enorm aanzuigeffect gecreëerd voor vreemdelingen in de landen van herkomst. Dat aanzuigeffect blijkt duidelijk uit het aantal asielaanvragen, dat met meer dan 50 % gestegen is.

Ondanks de migratiestop komen door volgmigratie jaarlijks duizenden vreemdelingen het land binnen. Een zeer soepele nationaliteitswetgeving maakt dat velen onder hen al na enkele jaren Belg kunnen worden. Daartegenover staat een krampachtige houding ten aanzien van arbeidsmigratie.

In die omstandigheden is het onmogelijk voor de Vlaamse regering om werk te maken van een gemeenschapsvormend project waarbij nieuwkomers via inburgeringstrajecten volwaardig deel kunnen uitmaken van onze samenleving.

9.2 Waarom we nu moeten veranderen

Migratie kan een positief gegeven zijn voor een samenleving wanneer er een goed beleid rond gevoerd wordt. Bovendien is het recht op asiel omwille van politieke redenen (vervolging, oorlogsgebieden) ons dierbaar. Het blijft echter dweilen met de kraan open als België een slecht beleid blijft voeren. Hierdoor verdwijnt het draagvlak voor positieve migratie – die van alle tijden is – en worden we in onze steden met tal van samenlevingsproblemen geconfronteerd.

Vlaanderen is bevoegd voor het inburgeringsbeleid, maar niet voor het migratiebeleid. Vlaanderen werkt een onthaalbeleid uit, maar heeft geen vinger in de pap over wie zich hier mag vestigen. Het is en blijft lastig dansen op één been in het migratiedebat.

De N-VA wil nochtans vorm geven aan een beleid dat migranten kansen geeft en dat een positief verhaal schrijft waarin migratie ombuigt in meer Vlaamse welvaart. Wie wil werken en actief participeren aan onze samenleving levert een bijdrage tot een sterker Vlaanderen. Maar we botsen op het Belgische non-beleid dat nog steeds ongecontroleerde migratiestromen op ons laat afkomen. Al bijna twee decennia klaagt de Vlaamse kiezer dit aan. Al twintig jaar wordt zijn signaal genegeerd en zoekt hij ten einde raad zijn heil in een discours dat geen zoden aan de dijk zette.

De N-VA pleit voor een rechtvaardig migratiebeleid met snelle en duidelijke procedures, waarvan de uitkomst door iedereen aanvaard wordt. Misbruiken zoals meervoudige asielaanvragen of manifest ongegronde regularisatieaanvragen moeten tegengegaan worden. Fraude met documenten wordt gestraft met een onmiddellijke afwijzing van de aanvraag. Door een duidelijk migratie- en opvangbeleid en een kordaat terugkeerbeleid moet het bestaande aanzuigeffect op vreemdelingen in de landen van herkomst teruggedrongen worden.

De N-VA heeft geen koudwatervrees en heeft het inburgeringsbeleid op de kaart gezet. Het is essentieel dat alle migranten zo snel mogelijk inburgeren. Kennis van het Nederlands en van onze samenleving met alle rechten en plichten die eraan verbonden zijn: dat zijn de elementen waartoe een inburgeringsbeleid moet leiden.

9.3 Een strikt en rechtvaardig asielbeleid

De overheid moet zelf de verantwoordelijkheid opnemen voor de opvang van asielzoekers, en mag deze niet doorschuiven naar de lokale besturen. Enkel bij wijze van overgangsmaatregel kunnen asielzoekers op basis van een evenwichtig spreidingsplan aan de gemeenten worden toegewezen, met het oog op materiële ondersteuning. In geen geval kan nog financiële steun worden verleend.

Concreet vindt de N-VA dat het volgende moet veranderen:

- Meervoudige asielaanvragen moeten verder afgeremd worden door een snelle afwijzing van duidelijk ongegronde aanvragen.
- Asielzoekers moeten hun verblijfsvergunning kunnen verliezen wanneer in de eerste vijf jaar van hun verblijf blijkt dat de omstandigheden in het thuisland, die aan de basis liggen van de erkenning als vluchteling, voldoende verbeterd zijn.
- Het recht op opvang moet beperkt blijven tot asielzoekers die nog in een procedure zitten. Na een definitieve beslissing houdt het recht op opvang op. Gecombineerd met een snelle asielprocedure, ontstaat zo een betere doorstroming in de opvangcentra.
- Slechts als tijdelijke overgangsmaatregel kunnen nog asielzoekers naar de OCMW's worden doorgestuurd met het oog op materiële hulp. Dit gebeurt op basis van een evenwichtig spreidingsplan.
- Financiële hulpverlening aan asielzoekers moet definitief afgeschaft worden. In alle gevallen kan enkel materiële steun gegeven worden.

9.4 Illegaliteit en terugkeerbeleid durven aanpakken

Vreemdelingen kunnen enkel nog in zeer uitzonderlijke gevallen geregulariseerd worden. Wie geen beroep kan doen op asiel, subsidiaire bescherming of volgmigratie, heeft immers geen recht op verblijf. Doordat illegaal verblijf gedoogd wordt, is het in sommige gevallen echter niet meer aangewezen vreemdelingen uit te wijzen. Goed werkende procedures voor legale migratie en een kordaat uitwijzingsbeleid moeten regularisatie in de toekomst overbodig maken.

Concreet vindt de N-VA dat het volgende moet veranderen:

- Regularisatie is een individuele toegeving aan iemand die hier illegaal is om toch een verblijfsrecht te verkrijgen. Deze maatregel kan dan ook slechts in uitzonderlijke gevallen en onder strikte voorwaarden worden toegepast. Taalkennis en inburgering staan hier voorop. Wie veroordeeld is voor ernstige feiten komt niet meer in aanmerking.
- Vreemdelingen die nooit een legaal verblijf aangevraagd hebben ('illegale illegalen') kunnen niet geregulariseerd worden.
- Vreemdelingen die bij hun regularisatieaanvraag gebruik maken van valse of vervalste documenten, kunnen niet meer in aanmerking komen voor regularisatie.
- Om misbruiken bij medische regularisaties te voorkomen, moeten de aanvragers reeds bij het begin van de procedure door een arts van de Dienst Vreemdelingenzaken onderzocht worden. Kennelijk ongegronde aanvragen worden meteen afgewezen.
- Voor uitgeprocedeerde asielzoekers en andere illegalen wordt er de voorkeur aan gegeven om een vrijwillig vertrek te stimuleren. Daarbij moet voldoende aandacht

uitgaan naar de herintegratie in het land van herkomst. Met deze landen zullen nieuwe afspraken moeten worden gemaakt.

- Indien nodig moet echter overgegaan worden tot een gedwongen terugkeer. Het geven van een 'bevel om het grondgebied te verlaten' aan vreemdelingen mist nu duidelijk zijn doel. Afgewezen asielzoekers en illegalen moeten in afwachting van hun spoedige repatriëring ondergebracht worden in gesloten centra. Het verblijf in deze centra dient met het oog op het algemeen welzijn van de vreemdeling zo kort mogelijk te zijn. Enkel voor gezinnen met minderjarige kinderen kan verder gezocht worden naar alternatieve verblijfsmogelijkheden, indien er geen risico op ontsnapping is.

9.5 Gezinshereniging en schijnhuwelijken

Volgmigratie is een structureel migratiekanaal geworden. Zonder afbreuk te doen aan het recht op eerbiediging van het gezinsleven moeten er maatregelen genomen worden om gezinshereniging en gezinsvorming af te remmen. Dat moet onder andere gebeuren door de criteria voor volgmigratie strenger te maken. Misbruiken onder de vorm van schijnhuwelijken of –samenwoningen moeten streng aangepakt worden.

Concreet vindt de N-VA dat het volgende moet veranderen:

- Er moeten strengere voorwaarden gesteld worden aan gezinshereniging, bv. wat betreft de leeftijdsgrens. Indien nodig moet op Europees niveau gepleit worden voor een aanpassing van de betreffende richtlijn om dit mogelijk te maken. Idealiter geldt gezinshereniging enkel voor het kerngezin: de partner en de minderjarige kinderen.
- Gezinsherenigers moeten over voldoende inkomsten beschikken om het gezin te onderhouden, zonder een beroep te moeten doen op bijstand. De bestaande huisvestings- en andere voorwaarden dienen onverkort gehandhaafd te worden.
- De bilaterale akkoorden die inzake gezinshereniging privileges geven aan onderdanen van bepaalde landen zoals Marokko en Turkije moeten opgezegd worden.
- Gezinsherenigers moeten vooraf in het land van herkomst een inburgeringscursus volgen die aangeboden wordt door de gemeenschap waarin ze zich zullen vestigen. Zonder bewijs hiervan kunnen ze niet toegelaten worden tot het grondgebied.
- Een ontradingscampagne moet wijzen op de risico's van het zoeken naar een partner in het land van herkomst.
- De cascade van gezinsherenigingen moet verboden worden.
- Een strengere controle met meer mogelijkheden voor de betrokken ambtenaren en een langere controleperiode moet misbruiken inzake volgmigratie aan het licht brengen. Schijnhuwelijken en schijnsamenwonen moeten op dezelfde wijze gecontroleerd en gestraft worden.

- Er moeten strengere straffen gezet worden op misbruiken inzake volgmigratie. Een schijnhuwelijk afsluiten tegen betaling bijvoorbeeld zal daardoor minder aantrekkelijk worden.

9.6 Economische migratie

Een georganiseerd systeem van vraaggerichte economische migratie moet het mogelijk maken om hardnekkige knelpuntvacatures op onze arbeidsmarkt in te vullen en onze economie de nodige extra zuurstof te geven. Dit mag echter de doelstellingen van een Vlaams activeringsbeleid niet ondermijnen. De N-VA is overtuigd van de meerwaarde van een gecontroleerde economische immigratie voor onze samenleving. Idealiter wordt het beleidskader hiervoor uitgebouwd op Europees niveau.

Concreet vindt de N-VA dat het volgende moet veranderen:

- Voor de invulling van knelpuntvacatures moet eerst gezorgd worden voor een sterk Vlaams activeringsbeleid. Wanneer echter noch in Vlaanderen, noch in de rest van de EU een geschikte kandidaat kan gevonden worden voor een concrete betrekking, moet het mogelijk zijn om op eenvoudige wijze een werknemer van buiten de EU aan te trekken. Conform het 'beginsel van communautaire preferentie' dient men echter steeds eerst in de lidstaten van de EU te zoeken.
- Economische migratie heeft in principe een tijdelijk karakter. De migrant wordt tewerkgesteld met verlengbare contracten van één jaar. Ook de verblijfsvergunning wordt jaarlijks verlengd. Pas wanneer een migrant na een ononderbroken periode van vijf jaar nog steeds verzekerd is van tewerkstelling en als hij ingeburgerd is, krijgt hij een permanente verblijfsvergunning.
- Ook zelfstandige ondernemers, die bereid zijn te investeren in onze economie en die de lokale werkgelegenheid bevorderen, moeten eenvoudig ons land binnenraken. Als voorwaarde voor een verblijfsvergunning, moeten de kandidaten zich er onder andere toe verbinden een realistisch bedrijfsplan voor te leggen, een bepaald startkapitaal te investeren in hun onderneming en een aantal lokale werknemers in dienst te nemen.

9.7 Nationaliteitsverwerving

De N-VA wil de snel-Belgwet afschaffen en tegelijk de hele nationaliteitswetgeving duidelijker maken. Vreemdelingen die de nationaliteit willen aanvragen moeten hier minstens vijf jaar wonen en de taal spreken van het taalgebied waarin ze wonen.

Concreet vindt de N-VA dat het volgende moet veranderen:

- Voor elke vorm van nationaliteitsverwerving door volwassenen moet de betrokken vreemdeling minstens vijf jaar ononderbroken op het grondgebied verblijven en bewijzen de taal te spreken van het taalgebied waarin hij of zij woont.
- Nationaliteitsverwerving kan enkel nog voor mensen die hier een effectief verblijfsrecht voor onbepaalde duur verworven hebben. Aanvragen vanuit het buitenland worden niet meer toegelaten.
- Op dit moment zijn er meer dan 20 manieren om de Belgische nationaliteit te verwerven of toegekend te krijgen. Een drastische vereenvoudiging van de nationaliteitswetgeving dringt zich op.
- De snel-Belgwet wordt afgeschaft. Om voor naturalisatie in aanmerking te komen, moeten vreemdelingen minstens vijf jaar legaal in het land verblijven en hun integratie kunnen aantonen. De naturalisatie moet onderzocht en toegekend worden door een administratieve commissie in plaats van door het parlement. Hiervoor is een wijziging van de Grondwet vereist.
- De voorwaarden om de Belgische nationaliteit te verwerven kunnen nooit soepeler zijn dan die om een verblijfsrecht te bekomen.

10. Financieel orde op zaken durven stellen

10.1 Een strikt en doordacht begrotingsbeleid

In 2007 hadden we de kans moeten nemen om orde op zaken te stellen na acht jaar paars beleid. De gunstige economische omstandigheden werden toen niet aangegrepen om de staatsschuld verder af te bouwen en zorgvuldig om te springen met overheidsbestedingen. Erger nog, onder Paars werd opnieuw een structureel begrotingstekort opgebouwd dat jarenlang werd weggemoffeld door eenmalige maatregelen en allerlei handige begrotingstrucs. Daardoor ging kostbare tijd verloren. Intussen werden we geconfronteerd met een ernstige financieel-economische crisis.

Voor 2010 verwacht de Nationale Bank thans een globaal begrotingstekort van meer dan 18 miljard euro (5,4 % BBP). Dat was ook vorig jaar al het geval. Het aandeel van de federale overheid en de sociale zekerheid in dit globale tekort bedraagt ongeveer 85 %. Het is dan ook opvallend dat in de publieke opinie sterk wordt gefocust op de begrotingsnormering voor het geheel van gewesten en gemeenschappen, maar minder op dit van de federale overheid.

De recente toename van het begrotingstekort valt in grote mate te verklaren door de tegenvallende economische omstandigheden. Maar er is meer aan de hand. Volgens de Hoge Raad van Financiën heeft de verslechtering van met name de federale publieke financiën in de periode 2004-2009 in belangrijke mate een structureel karakter. De structurele stijging van de gezondheidsuitgaven is daarbij een belangrijke factor. Die stegen in 2009 met bijna 8 % in reële termen! Deze regering heeft niets gedaan om dat structurele begrotingstekort weg te werken. Vandaag probeert ze zelfs te doen alsof het er niet is en het allemaal de schuld van de financiële crisis is.

Vaak wordt gesteld dat extra overdrachten aan gemeenschappen en gewesten de federale begroting in woelig vaarwater deden belanden. De cijfers ontkrachten deze stelling. Sinds 2002 gaat de toename van de overdrachten vanuit de federale begroting vooral naar de sociale zekerheid (+ 1,4 % BBP), eerder dan naar de gemeenschappen en gewesten (+ 0,4 % BBP). Het was de verantwoordelijkheid van de federale overheid om de sociale zekerheidsuitgaven beheersbaar te houden.

Als er niet structureel ingegrepen wordt, daalt het begrotingstekort na 2011 niet automatisch. Zelfs niet als de economie heropleeft. Integendeel het tekort neemt bij ongewijzigd beleid nog wat toe. Extra uitgaven ten gevolge van de vergrijzing komen immers de volgende jaren op ons af. Dat is een belangrijke en reeds lang bekende uitdaging waarvoor de vorige federale regeringen geen voorbereidingen getroffen hebben.. De rentemeevallers in de voorbije jaren werden systematisch opgesoupeerd in plaats van ze te bestemmen voor het Zilverfonds zoals oorspronkelijk voorzien. Bovendien zullen te verwachten olopemde rentelasten ons binnenkort opnieuw parten beginnen spelen. Als we een schuldexplosie en de daaraan gekoppelde rentesnieuwbal

willen vermijden, zijn aanzienlijke ingrepen vereist. Het is hallucinant om vast te stellen hoe diezelfde Paarse partijen vandaag met geen woord meer reppen over hun Zilverfonds, alsof het nooit bestaan heeft...

Door deze structurele ontsporing van de publieke financiën beantwoorden we ook niet meer aan de begrotingsverplichtingen vervat in het Europese Stabi­liteits- en Groeipad. Dit bepaalt dat een tijdelijk tekort van meer dan 3 % van het BNP slechts toegestaan is als het beperkt is en toe te wijzen aan uitzonderlijke en tijdelijke omstandigheden. De Europese Commissie legt ons als gevolg van die ontsporing een globaal begrotingstekort op van maximaal 3 % van het BBP tegen 2012 in plaats van 2013. Die tussentijdse doelstelling moet gerealiseerd worden.

De N-VA wil tegen 2015 een structureel begrotingsevenwicht realiseren voor de globale overheid. Dat impliceert een jaarlijkse bijkomende begrotingsinspanning van ongeveer 3,5 miljard euro. Deze uitdaging is nooit gezien. Met de verkoop en wederhuur van gebouwen, overnames van pensioenfondsen of de verkoop van nucleaire monopolies foppen we onszelf en de generaties na ons. Enkel een geloofwaardig engagement om via een orthodox meerjarig begrotingsprogramma de staatshuishouding eindelijk op orde te brengen, kan de bevolking vertrouwen en perspectief bieden. De uit de hand gelopen groei van de primaire uitgaven op federaal niveau moet ingetoomd worden. Eventuele conjuncturele meevallers de volgende jaren zullen geen aanleiding geven tot een tijdelijke afzwakking van de sanering: we houden een trendmatig structureel begrotingsbeleid aan.

De sanering van de publieke financiën is noodzakelijk, maar moet weldoordacht plaats vinden. Het draagvlak voor groei­kracht van onze economie moet gevrijwaard blijven. De weg naar dit structureel evenwicht loopt voor de N-VA niet langs hogere belastingen; de middenklasse kreunt nu al onder de hoogste belastingdruk ter wereld. Het evenwicht moet net als in Vlaanderen bereikt worden door efficiëntiewinsten te maken in de administratie en de beheersinstellingen van de sociale zekerheid. Bovendien moet men stoppen de groei van de uitgaven in de ziekteverzekering te stimuleren met een opgelegde groe­norm.

Zo hervormen we de subsidiemechanismen in de gezondheidszorg en de sociale zekerheid, zodat ze een zuinig beheer stimuleren. Zo moet de federale overheid ook stoppen met allerlei uitgaven te financieren die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren. We denken hierbij onder meer aan het grootstedenbeleid.

10.2 Een groeibevorderende fiscaliteit

Om de financiering van ons sociaal stelsel blijvend te verzekeren, is een offensief, welvaartscreërend beleid nodig. Wie nu louter verdedigend speelt, verliest de ruimte om de herverdelende functie van onze fiscaliteit te behouden. De last van de vergrijzing zal

dan niet langer te dragen zijn en de saneringen zullen iedereen – ook de sociaal zwakkeren – treffen. Dit scenario moet voorkomen worden!

De vennootschapsbelasting wordt daarom een bevoegdheid van de deelstaten. Door het gebrek aan fiscale hefboomen moeten de deelstaten met één hand op de rug gebonden concurreren met buitenlandse regio's. Dat is niet logisch, te meer daar de deelstaten reeds sinds het begin van de jaren tachtig bevoegd zijn voor het economisch ondersteuningsbeleid. Dat kunnen ze tot op heden enkel vorm trachten te geven via een arsenaal van subsidies met dito administratieve rompslomp. De N-VA pleit voor een drastische vereenvoudiging van het economisch instrumentarium door allerlei subsidiestelsels te vervangen door een lineaire verlaging van het tarief.

De volledige economische autonomie rechtvaardigt dat de deelstaten zelf de tarieven van de vennootschapsbelasting kunnen bepalen. Door de regionalisering van de vennootschapsbelasting zullen onze bedrijven kunnen genieten van een verlaging van het nominale tarief dat in België nog steeds op 34 % ligt wat internationaal zeer hoog is. Een verlaging van het nominale tarief is de topprioriteit om ons als investeringsland opnieuw aantrekkelijk te maken en een duidelijk signaal te geven aan de buitenwereld.

Om de gelijke fiscale behandeling tussen het aantrekken van bankleningen (vreemd vermogen) en risicokapitaal (eigen vermogen) te verzekeren, is het zinvol om het instrument van de notionele intrestaftrek te behouden. De N-VA vraagt wel om een objectieve doorlichting van de toepassing van dit instrument om zo de perverse effecten uit het systeem te halen.

Fiscale concurrentie tussen de deelstaten beschouwen we niet als een bedreiging. We willen een offensief economisch beleid voeren waarbij we mikken op nieuwe investeringen in een globaliserende economie. Zowel Vlaanderen als Wallonië kunnen hiervan profiteren.

10.3 Een arbeidsvriendelijke fiscaliteit

De deelstaten worden ook zelf verantwoordelijk voor het tarief, de belastbare basis en de vrijstellingen voor de personenbelastingen. De deelstaten worden dan verantwoordelijk voor de volledige personenbelasting en keren vervolgens een dotatie uit aan het confederale niveau voor de financiering van de confederale bevoegdheden. Zij verzorgen daarvan ook de administratieve afhandelsprocedure. We maken komaf met het chequeboekfederalisme en leggen de verantwoordelijkheid voor de ontvangsten en de uitgaven in dezelfde hand. Zo verhogen we het budgettaire verantwoordelijkheidsgevoel van de deelstaten: voortaan moeten ze zelf aan de kiezer verantwoorden welke uitgaven de hoogte van de belastingen rechtvaardigen.

Met deze bevoegdheid kunnen we de torenhoge lasten op arbeid aanpakken. Zo moeten we meer mensen aan het werk krijgen en belonen we wie harder wil werken. Tegelijkertijd verbreden we de belastingsschalen zodat slechts een minderheid van

werknemers onderworpen wordt aan het verlaagde toptarief van 50 %. Vandaag vallen zelfs mensen die minder dan het gemiddelde inkomen hebben in dat toptarief. Dit moet stoppen!

De verlaging van de tarieven in de personenbelasting willen we compenseren door een verbreding van de belastbare grondslag. De structurele vrijstellingen in de personenbelasting en de belastingsverminderingen vertegenwoordigen een aanzienlijke gederfde opbrengst. Heel wat van deze aftrekken zijn ontstaan door politiek gelobby ten voordele van particuliere belangen. Ze hebben het fiscaal stelsel ook veel ingewikkelder gemaakt dan in andere landen. We gaan geen tabula rasa maken maar deze aftrekken wel rationeel evalueren op hun economische en sociale doeltreffendheid. We zetten daarbij ook in op een drastische administratieve vereenvoudiging van de belangrijkste belastingen: de personenbelasting, de socialezekerheidsbijdragen, de vennootschapsbelasting en de BTW.

We zetten dus in op een groeibevorderende hervorming van ons fiscaal stelsel, waarbij we ook oog blijven hebben voor sociale rechtvaardigheid. Dat impliceert in algemene termen dat we de globale belastingdruk (in % BBP) niet verhogen en, als de economische groei meezit, zullen verlagen. We verplaatsen de belastingmix ook van belastingen op arbeid en ondernemen, naar indirecte en groene belastingen om onze welvaartscreatie structureel te ondersteunen. Daarbij zetten we ook telkens in op een vereenvoudiging, een verlaging van tarieven en, waar opportuun, een verbreding van de grondslag door bestaande aftrekposten kritisch te bevragen.

De automatische koppeling die er dit moment in een aantal sectoren is tussen belastbaar inkomen en de bijdrage die moet betaald worden, waarbij er groepen zijn die zo goed als niets moeten betalen, willen we op meer rationele gronden bekijken.

10.4 Een begrijpbare belastingbrief

Vandaag verliezen de burgers en de ondernemingen te veel tijd met het vervullen van allerlei administratieve formaliteiten in dit verband. Steeds vaker wordt deze klus uitbesteed omdat de fiscale regelgeving gewoon niet meer te vatten is voor de meeste mensen. Veel tijd besteden aan het vervullen van fiscale plichtplegingen, laat staan er zwaar voor moeten betalen, vindt de N-VA zowel vanuit sociaal als vanuit welvaartsoogpunt onverantwoord. We willen dat burgers en ondernemers die tijd opnieuw veel meer kunnen besteden aan zinvolle activiteiten.

10.5 We herstellen de fiscale rechtvaardigheid

Het ministerie van Financiën is verworpen tot een van de grootste puinhopen van de federale administratie. De gevolgen zijn nauwelijks te overzien: de fiscale regelgeving is een onoverzichtelijk kluwen geworden, de 30 000 ambtenaren van Financiën hebben alle motivatie en jobtevredenheid verloren, en het gevoel van fiscale rechtvaardigheid is bij burgers en bedrijven totaal verdwenen. Dat kan ook niet anders. Uit cijfers van

Reynders zelf blijkt dat de 58 % Vlaamse ondernemingen 70 % van de belastingcontroles over de vloer krijgen. Voor de 56 % Vlaamse belastingplichtigen is dit zelfs meer dan 70 %. In Gent is er één kans op tien dat een vennootschap wordt gecontroleerd, in Namen is die kans één op 50. Een gelijke toepassing van de regels is ook hier dus niet evident.

Daarom moet Vlaanderen na overdracht van de fiscale bevoegdheden de volgende maatregelen nemen:

- Een grondige en doordachte vereenvoudiging van de fiscale regelgeving; fiscale regels moeten duidelijk zijn voor iedereen, niet enkel voor specialisten.
- Het is noodzakelijk dat deze administratie - die 49 % van alle centrale ambtenaren telt - in kleinere daadkrachtiger entiteiten wordt opgedeeld die via beheerscontracten verregaand geresponsabiliseerd worden.
- Een bindend stappenplan moet zorgen voor een gelijke kans op controle van elke onderneming of particulier.
- De N-VA vraagt ook dat er wordt teruggekeerd naar objectieve bevorderingsprocedures; de hoogste ambtenaar moet de meest bekwame ambtenaar zijn.

11. Durven veranderen naar een confederaal model

In de tien vorige hoofdstukken kozen we voor de inhoud. Wat willen we doen met de sociaaleconomische hefboomen en andere bevoegdheden die naar Vlaanderen en Wallonië overgeheveld worden? Hoe kunnen we beter worden van een nieuwe confederale structuur en waarom kunnen die nieuwe structuren wél werken?

We brengen in dit afsluitend hoofdstuk alle elementen samen in een blauwdruk voor een confederaal model dat zichtbaar gestalte geeft aan de Copernicaanse omwenteling. Die omwenteling moet de zaken in dit land omdraaien en de deelstaten alle bevoegdheden geven die relevant zijn om de grote uitdagingen van onze tijd doeltreffend aan te pakken. Zo voegen we de daad bij het woord.

11.1 Durven veranderen in een veranderende wereld

Vlaanderen moet de bevoegdheid krijgen zichzelf te vertegenwoordigen aan de Europese tafel voor zijn eigen bevoegdheden. In een wereld waar sociale partners, NGO's, steden en lobbyisten zichzelf zo organiseren dat ze de verschillende politieke bestuursniveaus kunnen bespelen, is het niet meer dan logisch dat Vlaanderen en Wallonië zich kunnen laten gelden op het Europees niveau. De N-VA pleit voor een confederale coördinatiestructuur voor de overgebleven bevoegdheden en een *split vote* voor de bevoegdheden van de deelstaten.

De N-VA heeft een duidelijke visie op de manier waarop Vlaanderen de wereld tegemoet moet treden. De Europese Unie is de belangrijkste nieuwe factor binnen de verschillende bestuurslagen. Wat Europa beslist, heeft effect op alle beleidsdomeinen, ook die van de deelstaten. Bovendien kenmerkt het huidig Belgisch federalisme zich door de bevoegdheid van de deelstaten om een buitenlands (Europees) beleid te voeren voor de eigen bevoegdheden. Dit unieke kenmerk vormt een bijkomende concrete aanleiding om af te stappen van de huidige complexe coördinatiestructuren die er vaak toe leiden dat er op Europees vlak geen standpunten worden ingenomen die rekening houden met onze belangen.

11.2 Durven kiezen voor de toekomst van Vlaanderen én Wallonië

De N-VA vraagt dat alle sociaaleconomische hefboomen en instrumenten in handen komen van de deelstaten. De keuze van de N-VA om vanuit de deelstaten de noodzakelijke sociaaleconomische hervormingen door te voeren, is een keuze voor de toekomst van Vlaanderen én Wallonië. We vertrekken van de economische ambities die beide deelstaten voor zichzelf hebben uitgetekend. Dit is de eerste keuze die we moeten durven maken in een toekomstgericht industrieel en economisch beleid. Een keuze die we in het verleden samen resoluut hebben durven nemen.

De economische decentralisatie van België in de jaren zestig van de vorige eeuw heeft Vlaanderen een reeks economische succesverhalen opgeleverd. Ook Wallonië stond

toen op de barricade voor meer economisch zelfbestuur. Die oefening moeten we dus vandaag durven herhalen door de deelstaten uit te rusten met alle noodzakelijke sociaaleconomische hefboomen.

Absolute prioriteit in beide economische plannen (*Vlaanderen in actie en Marshallplan 2. Vert*) is de verhoging van de tewerkstelling. Met de huidige economische groeicijfers lopen we immers het risico collectief te verarmen. De inzet is dus duidelijk: het vrijwaren van de toekomst van de sociale zekerheid en de financiering van de vergrijzing.

Zo moeten we komen tot een confederale formule voor nieuwe afspraken: $M^3=E^3$ of *Meer Met Minder*. Zo komen we tot een *Efficiënt EN Effectief* bestuur voor burgers en ondernemingen. Dat is essentieel om onze voorstellen sneller door te voeren en om de kosten van het overheidsapparaat te drukken door ruimte te creëren voor de noodzakelijke verlaging van de fiscale en parafiscale druk op arbeid. Daarom is het van prioritair belang alle sociaaleconomische hefboomen in handen van de deelstaten te leggen. Zo krijgen Vlaanderen en Wallonië volop de kans om desgevallend een totaal ander beleid te voeren, conform hun eigen inzichten en conform de wil van hun eigen kiezers.

Een versnippering van bevoegdheden over diverse beleidsniveaus leidt tot ondoelmatigheid en inefficiëntie. Dit is zeker het geval voor alle sociaaleconomische hefboomen. Door de versnippering is er ook geen duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden. De N-VA wil een klantgerichte overheid die met burgers en ondernemingen bezig is, niet met zichzelf. Met coherente en transparante afspraken in een confederaal model bereiken we dit. Aansluitend moeten de resterende economische beleidsinstrumenten op federaal niveau (Participatiefonds, spoor- en energiebeleid, wetenschapsbeleid, ...) overgedragen worden aan de deelstaten.

Tot slot zal ook het sociaal overleg zich moeten aanpassen aan de nieuwe confederale realiteit. De visies over thema's die deel uitmaken van het sociaal overleg verschillen trouwens erg grondig tussen de deelstaten. Het is dan ook makkelijker om voortgang te boeken in de sociale dialoog langs Vlaamse zijde dan via het huidig federaal overleg. Dat laatste houdt bovendien weinig of geen rekening met de regionale verschillen, onder andere inzake arbeidsproductiviteit.

11.3 Durven hervormen om de solidariteit te bewaren

De N-VA is voorstander van een overheveling van alle takken van de sociale zekerheid en de sociale bijstand inclusief de financiering, de uitgaven, het beheer en de controle ervan.

De financiering van onze sociale zekerheid komt onder druk te staan. We betalen hoge belastingen maar krijgen er lage pensioenen voor terug. Van onze gezondheidsfactuur betalen we meer en meer uit eigen zak. Vlaanderen sprong al in de bres met een

zorgverzekering. Onder impuls van de N-VA zal deze Vlaamse regering de sociale bescherming verder uitbreiden tot de gezinslasten (aanvullende kinderbijslag) en de gezondheidszorg (Vlaamse hospitalisatieverzekering).

De N-VA pleit niet voor het stopzetten van de solidariteit. Als die op een transparante en efficiënte manier kan georganiseerd worden, dan blijven wij die solidariteit verdedigen. Maar we moeten dit ook nog financieel kunnen blijven opbrengen en dat houdt in dat we meer welvaart moeten creëren. Met de huidige structuren denderen we samen echter achteruit. Ook de sociale zekerheid moet worden hervormd zodat enerzijds beleidsvoerders verantwoordelijk worden gemaakt voor hun keuzes en anderzijds mensen verantwoordelijkheid opnemen om het systeem mee te helpen ondersteunen.

We introduceren dus een cultuur van verantwoordelijkheid op het niveau van enerzijds de deelstaten en hun politiek verkozenen en anderzijds van het individu waarbij we een beter evenwicht tussen rechten en plichten trachten te bereiken. Financiële responsabilisering is dus naast een veel sterkere activering dringend nodig. Om dat te bewerkstelligen moeten de deelstaten de volledige bevoegdheid krijgen over de sociale zekerheid.

De N-VA wil de sociale zekerheid hervormen om ze te bewaren voor de toekomst. De N-VA wil de sociale zekerheid hervormen om de solidariteit te bewaren. Ook met het zuiden van het land. In een economische en monetaire unie moeten welvaartsverschillen binnen de perken blijven. Dat bereiken we in de eerste plaats door een versterking van de economische dynamiek in Wallonië. De bestaande transfermechanismen moeten hervormd worden zodat we Wallonië in staat stellen een economische inhaalbeweging te maken. Maak dus komaf met transfers die het tegenovergestelde effect hebben op tewerkstelling en economische groei, begin met solidariteit die Wallonië opnieuw doet geloven in zichzelf. Daar kunnen we allebei beter van worden.

11.4 Durven hervormen voor onze kinderen en kleinkinderen

We willen niet dat onze kinderen en kleinkinderen de factuur moeten betalen voor het desastreuze wanbeleid dat vandaag wordt gevoerd, in het bijzonder door het totale gebrek aan een strikt begrotingsbeleid op federaal vlak. Het is niet zo dat de huidige financieringswet aan de basis ligt van dit deficit en er te veel geld is doorgesluisd naar de deelstaten. De dotaties voor de gewesten en gemeenschappen groeien immers volgens hetzelfde ritme als de globale inkomsten van de federale overheid. Daaraan morrelen biedt dus geen oplossing ten gronde. Het probleem ligt immers niet daar, de oplossing dus ook niet.

De N-VA is voorstander van een echte Copernicaanse hervorming waarbij de deelstaten volledige fiscale autonomie hebben. Fiscale autonomie in een confederaal systeem betekent dat we de zaken omdraaien: de deelstaten heffen belastingen en keren een

dotatie uit aan de confederatie voor de financiering van de overgebleven bevoegdheden en taken.

Essentieel is dat de deelstaten financieel verantwoordelijk worden voor hun sociaaleconomisch beleid, voor de keuzes die ze maken inzake gezondheidsbeleid en andere takken van de sociale zekerheid en voor het beheer van hun overheidsapparaat.

De deelstaten moeten worden geresponsabiliseerd, niet via de opbouw van steriele begrotingsoverschotten die enkel dienen als excuus voor andere overheden om zelf niets te doen, maar wel door de deelstaten financieel verantwoordelijk te maken en de gevolgen te laten dragen van hun gevoerd beleid. Behalve economische zijn er immers ook politieke redenen voor fiscale autonomie voor de deelstaten. Fiscale verantwoordelijkheid voor de deelstaten moet de transparantie verhogen en geeft de burgers de kans hun beleidsmakers ter verantwoording te roepen voor het gevoerde beleid, zowel voor hun inkomsten- als hun uitgavenbeleid. Zoals het past in elke democratie die naam waardig.

Als keerzijde van de fiscale autonomie moeten de deelstaten verantwoordelijkheid opnemen voor de gesplitste historische Belgische overheidsschuld. De N-VA vraagt dat de deelstaten de lasten van de overheidsschuld overnemen. Wie belastingen heft, moet ook verantwoordelijkheid opnemen. Zo wordt het budgettaire plaatje van elke deelstaat transparant.

11.5 Durven hervormen voor de toekomst van onze hoofdstad

Brussel is een internationale grootstad met enerzijds typische grootstedelijke problemen die uitgegroot worden door de bestuurlijke inefficiëntie van de Brusselse instellingen. Anderzijds heeft Brussel tal van troeven die echter onvoldoende worden uitgespeeld. Brussel is geen hopeloos geval. Maar Brussel kan ook veel beter. Daarom loont het de moeite te investeren in de stad en ze niet koudweg te laten vallen.

Het is een hardnekkige mythe dat Brussel ondergefinancierd wordt. Dat klopt niet. Integendeel, dankzij de financieringswet ontvangt Brussel zelfs méér middelen dan waar het strikt genomen recht op heeft. Brussel ontvangt verder verschillende dotaties voor haar hoofdstedelijke functie. De waarheid is dat Brussel gewoon slecht wordt bestuurd en dat het geld onoordeelkundig wordt besteed. Zo geeft Brussel bijzonder veel geld uit aan de werking van kabinetten en politieke instellingen zoals de 19 gemeenten.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kampt bovendien met een gigantische jeugdwerkloosheid en investeert ondermaats in harde maatregelen die de hoofdstad er terug bovenop moeten helpen. Voor Brussel is er maar één echte prioriteit: de uitbreiding van de werkgelegenheid in de hoofdstad (en dus niet de uitbreiding van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zoals gevraagd door sommige Franstalige partijen).

Brussel is en blijft onze hoofdstad. Als stad kan Brussel echter niet op gelijke voet staan met Vlaanderen en Wallonië. Nu al vertoont het Brussels model alle kenmerken van een waterhoofd. Belangrijk is dat die structuren worden afgeslankt. Minder overheden in Brussel door de fusie van de 19 verschillende gemeenten en OCMW's leiden tot een daadkrachtiger lokaal en sociaal beleid.

In Brussel lijkt iedereen bevoegd maar is niemand verantwoordelijk. De deelstaten moeten daarom samenwerken om de hoofdstad er opnieuw bovenop te helpen, onder meer op het vlak van arbeidsbemiddeling en het optimaal uitspelen van de internationale troeven. Er zijn immers een groot aantal sociaaleconomische materies waarvoor Brussel niet de gepaste schaal heeft. Voor de gemeenschapsbevoegdheden moeten de initiatieven van Vlaanderen en Wallonië in Brussel toegankelijk zijn via de gemeenschapskeuze.

11.6 Durven hervormen voor een beleid dat aansluit op wat de Vlaamse kiezer wil

De N-VA wil met een confederaal model beter aansluiten op de realiteit zoals die vandaag bestaat in de feiten. Vlaanderen en Wallonië zijn twee aparte democratieën met eigen media en eigen onderwijskanalen die bovendien in een andere culturele setting de publieke opinie kneden.

Op politiek vlak vertaalt dit zich in sterk uiteenlopende beleidskeuzes. De optelsom van deze keuzes op federaal niveau leidt tot een impasse, of in het slechtste geval tot keuzes die haaks staan op wat de kiezer heeft willen bereiken met zijn stem. Dit leidt tot frustratie. Het asiel- en migratiebeleid is daarvan het meest in het oog springende voorbeeld. Maar ook op andere zeer concrete vlakken zoals de aanpak van jeugddelinquentie of de verkeersveiligheid zien we sterk uiteenlopende visies. Ook daarom vraagt de N-VA dat er werk wordt gemaakt van structuren die beter aansluiten op de signalen die de burgers in onze democratie uitsturen.

11.7 Andere spelregels bij het onderhandelen

De N-VA is ervan overtuigd dat onderhandelen moet maar stelt vast dat de Belgische spelregels gericht zijn op het behoud van het status quo. Je kan pas iets veranderen in dit land als bijna iedereen JA zegt. Nu laten de spelregels toe om eindeloos te blokkeren. Getuige hiervan de eindeloze reeks van belangenconflicten die in het leven werden geroepen tegen een wetsvoorstel (BHV) dat door de Vlamingen werd gestemd. In een confederaal model zullen nieuwe spelregels moeten worden afgesproken voor die materies die de deelstaten samen op het niveau van de confederatie willen uitvoeren.

De rol van de koning moet beperkt worden tot een volstrekt ceremoniële aangelegenheid in dit confederaal model. De financiële afspraken voor het koningshuis moeten beter aansluiten bij die protocollaire rol. De N-VA vindt in principe dat het land moet vertegenwoordigd worden door iemand die daartoe verkozen is door de mensen, wat echter niet noodzakelijk betekent dat een president moet verkozen worden.

11.8 Geen valse debatten

Ten gronde wil de N-VA geen energie steken in debatten die aan de kern van de zaak voorbijgaan. Als de N-VA vraagt om dit land te hervormen, is het haar om onze welvaart en ons welzijn te doen.

Inzake Brussel-Halle-Vilvoorde vragen wij niets meer dan de toepassing van de Grondwet en de uitvoering van een arrest van het Grondwettelijk Hof. De aanpassing van de kiesdistricten aan de grondwettelijk vastgelegde taalgrens in 1963 is geen onderhandelingsmaterie want het territorialiteitsbeginsel is in deze onaantastbaar.

De idee van samenvallende verkiezingen druist volledig in tegen de autonomie die Vlaanderen en Wallonië verworven hebben. In geen enkel ander federaal land in Europa worden de federale verkiezingen en die van de deelstaten op dezelfde dag georganiseerd! In Australië staat zelfs in de grondwet dat de regionale verkiezingen met een maand uitgesteld moeten worden als ze dreigen samen te vallen met de federale verkiezingen. Het is de optelsom van de Vlaamse en Franstalige democratie die dit land in een permanente wurggreep van diplomatiek overleg houden, niet de opeenvolging van verschillende verkiezingen. In een confederaal model wordt het probleem van snel opeenvolgende verkiezingen vanzelf opgelost. We kiezen enkel nog een deelstaatparlement en vaardigen vertegenwoordigers af naar een bondsparlement. De senaat wordt in dit systeem afgeschaft en we verminderen het aantal parlementsleden fors.

In sommige politieke milieus wordt de analyse gemaakt dat de communautaire problemen voortkomen uit het feit dat Vlamingen en Walen niet meer voor elkaars politici kunnen stemmen. Dit zou aan de basis liggen van communautair opbod dat er anders niet zou zijn. Met een federale kieskring zou men dit probleem kunnen oplossen. Hierbij vergeet men dat Vlamingen en Franstaligen nooit voor elkaar hebben kunnen stemmen, want er is nog nooit één nationale kieskring geweest. In België zijn er echter geen federale partijen meer. Dat is slechts de politieke uiting van een maatschappelijke werkelijkheid. Een maatschappelijke werkelijkheid die men probeert te ontkennen door het veranderen van de wettelijkheid. Ook hierover moet het debat dus niet gaan.

De uiterste consequentie van een unitaire kieskring is het aanvaarden van een Vlaamse meerderheid in het Belgisch parlement, zoals bij de splitsing van BHV. Een federale kieskring is een *contradictio in terminis*. Er is geen enkel federaal land dat een federale kieskring heeft; in feite gaat het over een unitaire kieskring waarin er alleen nog Belgen bestaan en er dus geen Vlamingen of Franstaligen meer zijn. Dan is het ook gedaan met de pariteit in de federale regering. Dan is het ook gedaan met bijzondere meerderheden of met dubbele meerderheden. Dan is het ook gedaan met de alarmbelprocedure. Als men dat pad op wil, moet men consequent durven zijn.

11.9 Een democratisch slotakkoord

Als democratische slotakkoord van een confederale structuur vraagt de N-VA in dit verkiezingsprogramma dat landgenoten in het buitenland stemrecht krijgen voor de verkiezingen van de deelstaatparlementen. Als Vlaams-nationale partij wil de N-VA immers een sterke en goed werkende democratische samenleving opbouwen in Vlaanderen waar iedereen deel van kan uitmaken, waar iedereen meewerkt aan welvaart en welzijn, waar iedereen zijn rechten kan doen gelden, zijn plichten opneemt en zich solidair verklaart tot de andere.

Om de wereldvermaarde Amerikaanse socioloog Craig Calhoun vrij te vertalen: ondanks alle wreedheden begaan in haar naam, ligt nationalisme aan de basis van alle bestaande democratieën. Nationalisme is een bron van solidariteit die het mogelijk maakt om te werken aan een inclusieve samenleving zonder enig onderscheid tussen mensen van welke aard dan ook. De N-VA komt tot het besluit dat België die democratie niet langer kan schragen. *“Door de invoering van het algemeen stemrecht is de eerste echte barst ontstaan in de Belgische natiestaat”*, aldus de historicus Herman Van Goethem. Vandaag dreigen Vlaanderen en Wallonië neer te storten in wat ondertussen tot een afgrond is uitgegroeid.

Beide deelstaten moeten daarom evolueren tot krachtige democratieën die binnen de Europese Unie antwoorden kunnen geven op de uitdagingen van deze tijd. De N-VA wil daartoe een bijdrage leveren en schetst met dit programma een sterk sociaal en economisch perspectief voor Vlaanderen en voor Wallonië.